

ODBOR ROZPOČTOVEJ REGULÁCIE
ODDELENIE ROZPOČTOVEJ REGULÁCIE A ANALÝZ FINANCOVANIA ÚZEMNEJ SAMOSPRÁVY

Hospodárenie obcí a vyšších územných celkov za rok 2022

Hodnotenie rozpočtového hospodárenia obcí a VÚC vychádza z ich finančných výkazov o príjmoch, výdavkoch a finančných operáciách t. j. FIN 1-12 k 31.12.2022. Tieto finančné výkazy za rok 2022 nepredložilo 30 obcí, ktorých výsledky hospodárenia nie sú zahrnuté do celkového hodnotenia. Počas roka 2022 hospodárenie ovplyvňovala nielen pandémie spôsobená ochorením COVID-19, ale aj vojna na Ukrajine a komunálne voľby.

S účinnosťou od 1. mája 2022 s cieľom motivovať a podporiť obce a VÚC pri investíciách do svojho rozvoja prostredníctvom návratných foriem financovania sa novelizoval zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 583/2004 Z. z.“) tak, aby sa záväzky z návratných zdrojov financovania poskytované orgánom vykonávajúcim finančné nástroje podľa osobitných predpisov nezapočítavali do celkovej sumy dlhu obce alebo VÚC. Ide o návratné zdroje financovania poskytované prostredníctvom Slovak Investment Holding, a. s. (v 100-percentnom vlastníctve Slovenskej záručnej a rozvojovej banky), ktorý poskytuje finančné prostriedky z fondov Európskej únie spolu s prislúchajúcim národným spolufinancovaním obciam a VÚC na základe zmluvy. Táto podpora má byť smerovaná najmä do oblastí energetickej efektívnosti, sociálnej ekonomiky a podpory bývania.

S účinnosťou od 15. decembra 2022 sa novelou zákona č. 583/2004 Z. z. umožnilo použitie prostriedkov rezervného fondu, kapitálových príjmov a návratných zdrojov financovania aj na úhradu bežných výdavkov do konca roka 2023 bez ohľadu na vyrovnanosť bežného rozpočtu. Cieľom uvedeného opatrenia je zabezpečiť územnej samospráve možnosť využiť všetky svoje disponibilné zdroje na úhrady spojené s riešením mimoriadnych výdavkov súvisiacich s aktuálnou energetickou a inflačnou krízou.

1. Obce

V roku 2022 zabezpečovali obce financovanie samosprávnych kompetencií predovšetkým z vlastných daňových a nedaňových príjmov. Z dotácií zo štátneho rozpočtu z príslušných kapitol štátneho rozpočtu (ďalej len „kapitola“) boli financované kompetencie preneseného výkonu štátnej správy a ďalšie úlohy spojené s regionálnym rozvojom, ochranou životného prostredia, ako aj realizáciou projektov spolufinancovaných z prostriedkov Európskej únie.

V bežných rozpočtoch obcí schválených mestskými a obecnými zastupiteľstvami sa očakávali príjmy v sume 4 957 175 tis. eur, výdavky 4 760 673 tis. eur a prebytok 196 502 tis. eur. Počas roka 2022 boli príjmy bežného rozpočtu upravené na sumu 5 482 352 tis. eur, výdavky 5 371 259 tis. eur a prebytok v sume 111 094 tis. eur. Skutočné bežné príjmy dosiahli sumu 5 493 464 tis. eur a výdavky 5 189 904 tis. eur, prebytok bol 303 561 tis. eur.

V schválených kapitálových rozpočtoch sa očakávali príjmy v sume 685 936 tis. eur, výdavky 1 450 340 tis. eur a schodok vo výške 764 464 tis. eur. Zmenami počas roka bol upravený rozpočet kapitálových príjmov na sumu 675 867 tis. eur, výdavkov 1 633 887 tis. eur a schodok vo výške 958 020 tis. eur. V skutočnosti boli dosiahnuté kapitálové príjmy v sume 422 023 tis. eur, výdavky 974 795 tis. eur, schodok vo výške 552 771 tis. eur.

Súčasťou rozpočtov obcí sú aj finančné operácie, v rámci ktorých obce predpokladali v schválených rozpočtoch v príjmovej časti získať 771 532 tis. eur, výdavkové finančné operácie sa očakávali v sume 171 955 tis. eur a prebytok 599 577 tis. eur. Zmenou v priebehu roka 2022 boli upravené príjmové finančné operácie na sumu 1 172 673 tis. eur, výdavkové finančné operácie 208 695 tis. eur a prebytok 963 978 tis. eur. Skutočné príjmové finančné operácie boli dosiahnuté v sume 912 375 tis. eur, výdavkové v sume 204 035 tis. eur, prebytok finančných operácií bol 708 340 tis. eur.

Celkové príjmy rozpočtov obcí sa predpokladali v schválených rozpočtoch vo výške 6 414 643 tis. eur, v upravených rozpočtoch vo výške 7 330 893 tis. eur, v skutočnosti dosiahli 6 827 862 tis. eur. Výdavky sa predpokladali v schválených rozpočtoch vo výške 6 383 027 tis. eur, v upravených rozpočtoch 7 213 841 tis. eur a v skutočnosti sa realizovali vo výške 6 368 733 tis. eur. V porovnaní s rokom 2021 skutočne dosiahnuté celkové príjmy obcí za rok 2022 vzrástli o 599 255 tis. eur (o 9,62 %) a celkové výdavky o 693 646 tis. eur (o 12,22 %). Rast celkových príjmov súvisí s medziročným nárastom daňových príjmov o 236 705 tis. eur (o 7,94 %), nárastom nedaňových príjmov o 112 134 tis. eur (o 20,58 %), nárastom grantov a transferov o 61 970 tis. eur (o 3,13 %) a príjmových finančných operácií o 188 446 tis. eur (o 26,03 %). Vo výdavkovej časti rozpočtu obcí došlo v porovnaní s rokom 2021 k zvýšeniu bežných výdavkov o 443 956 tis. eur (o 9,35 %), zvýšeniu v kapitálových výdavkoch o 257 758 tis. eur (o 35,95 %) a výdavkové finančné operácie boli oproti roku 2021 nižšie o 8 068 tis. eur (o 3,80 %).

Obce vo svojich schválených rozpočtoch na rok 2022 predpokladali v rámci rozpočtového hospodárenia účtovný prebytok vo výške 31 615 tis. eur, po vylúčení finančných operácií predpokladali schodok vo výške 567 962 tis. eur. V upravených rozpočtoch predpokladali obce účtovný prebytok vo výške 117 052 tis. eur, vylúčením finančných operácií predpokladali schodok vo výške 846 927 tis. eur.

Hospodárenie obcí za rok 2022 skončilo účtovným prebytkom 459 130 tis. eur. Po vylúčení príjmových a výdavkových finančných operácií predstavujú príjmy 5 915 488 tis. eur a výdavky 6 164 698 tis. eur. Rozpočtové hospodárenie obcí po vylúčení finančných operácií

skončilo so schodkom vo výške 249 210 tis. eur. Po započítaní zmien stavu záväzkov s negatívnym vplyvom 52 044 tis. eur, pohľadávok s pozitívnym vplyvom 14 903 tis. eur, časového rozlíšenia úrokov a ostatných úprav s negatívnym vplyvom 1 434 tis. eur (podľa aprílovej notifikácie 2023) skončilo rozpočtové hospodárenie obcí v metodike ESA 2010 so schodkom vo výške 287 785 tis. eur. V porovnaní s rokom 2021, keď rozpočtové hospodárenie obcí v metodike ESA 2010 skončilo po aktualizovanej notifikácii roka 2021 (apríl 2023) s prebytkom vo výške 2 371 tis. eur, v roku 2022 došlo k zhoršeniu salda ESA 2010 o 290 156 tis. eur.

1.1.Vzt'ahy štátu a rozpočtov obcí¹

V roku 2022 bolo do rozpočtov obcí poskytnutých celkovo 1 701 892 tis. eur vo forme bežných a kapitálových transferov, čo je za ostatné tri roky najnižšia suma. Reálne čerpanie však prevyšuje „pred covidový“ rok 2019, kedy bolo poskytnutých spolu 1 505 636 tis. eur. Bežné transfery tvorili sumu 1 485 099 tis. eur a kapitálové transfery čiastku 216 793 tis. eur. V porovnaní so skutočnosťou 2021 je to v úhrne za všetky zdroje výdavkov (vrátane EÚ a mimorozpočtových zdrojov) menej o 61 503 tis. eur, zo zdroja 111 (štátny rozpočet) až o 128 495 tis. eur menej.

Transfery zo zdroja 111 boli poskytnuté v sume 1 348 685 tis. eur. Z toho bežné transfery tvorili čiastku 1 336 044 tis. eur a kapitálové transfery sumu 12 641 tis. eur. Na financovanie kompetencií preneseného výkonu štátnej správy bolo poskytnutých zo všetkých zdrojov 1 270 357 tis. eur (2021: 1 201 038 tis. eur) len v rámci bežných transferov, a to v kapitolách Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR 1 235 831 tis. eur (2021: 0 tis. eur), Ministerstva vnútra SR suma 26 050 tis. eur (2021: 1 179 848 tis. eur) a Ministerstva dopravy a výstavby SR suma 8 476 tis. eur (2021: 8 476 tis. eur).

Transfery poskytnuté obciam podľa oddielov funkčnej klasifikácie:

v tis. eur	2020 S	2021 S	2022 R	2022 S	z toho: zdroj 111*	Rozdiel	v %
	1	2	3	4	5	6=4-3	7=4-3
Vzdelávanie	1 147 803	1 213 265	1 304 863	1 265 978	1 211 492	-38 885	-3,0
Ekonomická oblasť	235 586	149 171	9 086	113 439	13 830	104 353	1 148,5
Sociálne zabezpečenie	157 051	160 779	88 615	107 528	81 969	18 913	21,3
Všeobecné verejné služby	65 096	146 631	22 807	105 775	37 217	82 968	363,8
Ochrana životného prostredia	92 425	51 838	0	52 787	0	52 787	x
Bývanie a občianska vybavenosť	17 982	27 276	0	41 366	73	41 366	x
Verejný poriadok a bezpečnosť	13 058	3 789	660	10 575	710	9 915	1 502,3
Rekreácia, kultúra a náboženstvo	27 997	10 630	0	4 444	3 394	4 444	x
Zdravotníctvo	0	16	x	x	x	x	x
Spolu	1 756 998	1 763 395	1 426 031	1 701 892	1 348 685	275 861	19,3

Poznámka: * len prostriedky štátneho rozpočtu

Zdroj: MF SR

¹ Zdroj: Štátny záverečný účet SR za rok 2022

Najväčšie pozitívne rozdiely medzi schváleným rozpočtom a skutočnosťou boli zaznamenané v ekonomickej oblasti o 104 353 tis. eur, z toho u Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR o 72 360 tis. eur. Vo všeobecných verejných službách bol rozdiel 82 968 tis. eur, z toho u Ministerstva vnútra SR 67 740 tis. eur. V ochrane životného prostredia bol takmer celý rozdiel 52 787 tis. eur dosiahnutý v kapitole Ministerstva životného prostredia SR.

Záporný rozdiel medzi schváleným rozpočtom a skutočnosťou bol dosiahnutý len vo vzdelávaní v sume 38 885 tis. eur, najviac u Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR 59 539 tis. eur, čo bolo kompenzované na druhej strane v čerpaní vyšších výdavkov Úradu vlády SR o 17 856 tis. eur.

Do rozpočtov obcí boli poskytnuté transfery z jednotlivých rozpočtových kapitol v nasledovnom členení:

Transfery poskytnuté obciam podľa kapitol ŠR:

v tis. eur	2020 S	2021 S	2022 R	2022 S	z toho: zdroj 111*	Rozdiel v %	
	1	2	3	4	5	6=4-3	7=4-3
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	16 266	11 683	1 304 863	1 245 324	1 211 492	-59 539	-4,6
Ministerstvo vnútra SR	1 198 579	1 321 234	22 620	120 553	35 268	97 933	432,9
Ministerstvo práce, soc. vecí a rodiny SR	216 089	204 588	88 612	113 464	86 622	24 852	28,0
Ministerstvo investícií, reg. rozvoja a infor.SR	42 214	95 579	0	87 039	1 455	87 039	x
Ministerstvo životného prostredia SR	94 512	53 486	0	59 021	x	59 021	x
Ministerstvo dopravy a výstavby SR	68 566	32 970	9 086	36 020	9 062	26 934	296,4
Úrad vlády SR	1 001	11 750	850	18 556	437	17 706	x
Ministerstvo pôdohospod. a rozvoja vidieka SR	69 587	7 008	0	14 970	112	14 970	x
Ministerstvo kultúry SR	4 091	3 013	0	3 922	3 244	3 922	x
Všeobecná pokladničná správa	29 831	7 856	0	1 893	843	1 893	x
Ministerstvo hospodárstva SR	4 905	1 498	0	980	x	980	x
Ministerstvo obrany SR	0	0	0	150	150	150	x
Štatistický úrad SR	11 136	12 714	x	x	x	x	x
Ministerstvo zdravotníctva SR	x	16	x	x	x	x	x
Ministerstvo financií SR	221	x	x	x	x	x	x
Spolu	1 756 998	1 763 395	1 426 031	1 701 892	1 348 685	275 861	19,3

Poznámka: * len prostriedky štátneho rozpočtu

Zdroj: MF SR

Okrem kapitol, prostredníctvom ktorých sa každoročne financujú kompetencie preneseného výkonu štátnej správy sa u väčšiny kapitol štátneho rozpočtu schvaľoval rozpočet nulový alebo veľmi nízky oproti dosiahnutej skutočnosti. Je to z dôvodu, že schválený rozpočet prípadne rozpis uvoľnených zdrojov z minulých rokov sa nerozpisuje na konkrétne položky rozpočtu a presun prostriedkov na základe reálne predložených žiadostí o platbu sa zohľadňuje až v upravenom rozpočte.

Uvedené malo za následok zvýšenie rozpočtu oproti schválenému rozpočtu väčšinou v celkovej sume skutočného čerpania.

Novelou zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve prišlo od 1. 1. 2022 k presunu kompetencií v oblasti regionálneho školstva z kapitoly Ministerstva vnútra SR do kapitoly Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR a vzniklo osem nových regionálnych úradov školskej správy v sídle každého kraja, ktoré začali vykonávať doterajšiu agendu odborov školstva okresných úradov v sídle kraja. Toto malo za následok aj vysoké medziročné zvýšenie transferov poskytnutých obciam z kapitoly Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR a naopak zníženie u Ministerstva vnútra SR.

Prehľad záväzných limitov dotácií obciam za rok 2022 je nasledovný:

v tis. eur	Bežné výdavky			%
	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	
Dotácia na prenesený výkon pôsobnosti štátnej správy na obce	1 137 586	1 270 446	1 270 357	100,0
Ministerstvo vnútra SR spolu:	21 957	26 053	26 050	100,0
z toho:				
a/ matričná činnosť podľa zákona NR SR č. 154/1994 Z. z. o matrikách v znení neskorších predpisov	8 901	8 901	8 901	100,0
b/ hlásenie pobytu občanov a register obyvateľov podľa zákona č. 253/1998 Z. z.	1 802	1 802	1 802	100,0
c/ register adries podľa zákona č. 125/2015 Z. z. o registri adries	196	142	142	100,0
e/ starostlivosť o životné prostredie	547	542	542	100,0
f/ voľby podľa zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva	10 511	14 666	14 663	100,0
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR spolu:	1 107 153	1 235 917	1 235 831	100,0
z toho:				
regionálne školstvo	1 107 153	1 235 917	1 235 831	100,0
Ministerstvo dopravy a výstavby SR spolu:	8 476	8 476	8 476	100,0
z toho:				
a/ doprava	236	236	236	100,0
b/ pôsobnosti na úseku stavebného poriadku podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územ. plánovaní a staveb. poriadku a na úseku bývania	8 240	8 240	8 240	100,0

Zdroj: MF SR

Prehľad o poskytnutých kapitálových transferoch podľa kapitol ŠR:

v tis. eur	2020 S	2021 S	2022 R	2022 S	z toho: zdroj 111*	Rozdiel	v %
	1	2	3	4	5	6=4-3	7=4-3
Ministerstvo investícií, reg.rozvoja a infor.SR	40 892	91 746	0	85 013	868	85 013	x
Ministerstvo životného prostredia SR	92 159	51 100	0	56 488	x	56 488	x
Ministerstvo dopravy a výstavby SR	58 586	23 828	0	26 705	x	26 705	x
Ministerstvo vnútra SR	26 758	25 923	0	18 009	85	18 009	x
Ministerstvo pôdohospod. a rozvoja vidieka SR	68 784	6 872	0	14 820	x	14 820	x
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	627	649	192 300	6 247	5 121	-186 053	-96,8
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	171	4 414	0	4 908	4 117	4 908	x
Všeobecná pokladničná správa	29 539	6 835	0	1 814	764	1 814	x
Ministerstvo kultúry SR	2 532	1 760	0	1 686	1 686	1 686	x
Ministerstvo hospodárstva SR	4 524	471	0	839	x	839	x
Úrad vlády SR	558	764	200	264	0	64	x
Ministerstvo financií SR	144	x	x	x	x	x	x
Spolu	284 382	122 616	192 500	216 793	12 641	24 293	12,6

Poznámka: * len prostriedky štátneho rozpočtu

Zdroj: MF SR

Na celkovom objeme poskytnutých transferov obciam sa najväčšou sumou podieľalo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR a to 1 245 324 tis. eur. Z nich 1 235 831 tis. eur boli bežné transfery na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy. Suma 1 232 043 tis. eur bola poskytnutá obciam pre školy a školské zariadenia v ich zriaďovateľskej pôsobnosti v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení na normatívne a nenormatívne výdavky. Okrem výdavkov zo štátneho rozpočtu s kódom zdroja 111 v uvedenej sume sú zahrnuté aj výdavky s kódom zdroja 11UA určené na financovanie opatrení prijatých v súvislosti so vzniknutou situáciou spôsobenou ozbrojeným konfliktom na Ukrajine a zameraných na odstránenie jej negatívnych dôsledkov, ako i výdavky čerpané z Plánu obnovy a odolnosti. Ďalšia čiastka 3 788 tis. eur sa poskytla obciam na financovanie školských úradov v zriaďovateľskej pôsobnosti obcí v zmysle § 6 ods. 6 zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve.

Transfery obci okrem transferu na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy boli vynaložené v celkovej sume 3 246 tis. eur. Z toho 2 655 tis. eur za prostriedky EÚ a spolufinancovanie obciam a základným školám v rámci Operatívneho programu Ľudské zdroje, kde prijímatelia čerpali príspevok z výziev: V základnej škole úspešnejší, V základnej škole úspešnejší II a Čitateľská, matematická a prírodovedná gramotnosť v základnej škole. Sumu 288 tis. eur tvorili poskytnuté dotácie pre mestá Rožňava, Stupava, Prešov a Žilina v rámci modernizácie a rekonštrukcie tried a školských priestorov. Z finančných prostriedkov Plánu obnovy a odolnosti sa poskytla suma 278 tis. eur pre regionálne centrá podpory učiteľov na projekt Učiteľia pre 21. storočie.

Na kapitálové výdavky vynaložila kapitola celkovú sumu 6 247 tis. eur a tieto boli použité najmä na odstránenie havarijných situácií na školách a na dobudovanie kapacít materských škôl. Pôvodne schválené výdavky v objeme 192 300 tis. eur určené najmä odstránenie dvojzmennej prevádzky na školách, dobudovanie chýbajúcich kapacít materských škôl, dobudovanie knižníc, debarierizáciu väčších stredných škôl, boli úpravou rozpočtu znížené na sumu 6 250 tis. eur a ostatné prostriedky boli viazané a prenesené do roku 2023.

Ministerstvo vnútra SR vynaložilo na transfery obciam sumu 120 553 tis. eur, čo je oproti schválenému rozpočtu viac až o 97 933 tis. eur. Z celkovej sumy 76 494 tis. eur na bežné výdavky obci okrem transferu na úhradu preneseného výkonu štátnej správy bolo vynaložených 47 662 tis. eur na úhradu nákladov súvisiacich s ubytovaním odídencom a sumu 5 139 tis. eur tvorili výdavky súvisiace s hromadným prílevom utečencov na územie SR (zdroj 11UA). Finančné prostriedky v objeme 14 560 tis. eur boli čerpané v rámci Operatívneho programu Ľudské zdroje 2014 - 2020 – Integrácia marginalizovaných rómskych komunít a Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít a v rámci programu Efektívna verejná správa – posilnené inštitucionálne kapacity a efektívna verejná správa. Na testovanie obyvateľstva na prítomnosť ochorenia COVID-19 sa vynaložila suma 3 560 tis. eur a ďalšia suma 3 050 tis. eur bola poskytnutá obciam a mestám prostredníctvom okresných úradov na úhradu nákladov na povodňové a záchranné práce podľa § 43 až 45 zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami v znení zákona č. 180/2013 Z. z. a podľa uznesení vlády SR k správe o priebehu a následkoch povodní na území SR za príslušné obdobie.

Suma vo výške 26 050 tis. eur bola vynaložená v rámci bežných výdavkov na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy. Z toho 14 663 tis. eur na úhradu nákladov podľa § 37 ods. 1 zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (na voľby do orgánov samosprávy obcí 10 815 tis. eur, na nové voľby do orgánov samosprávy obcí 15 tis. eur a na referendum 3 833 tis. eur). Na matričnú činnosť sa použila čiastka 8 901 tis. eur podľa zákona č. 154/1994 Z. z. o matrikách v znení neskorších predpisov a podľa Výnosu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 207-2005/04291 o rozsahu a podmienkach poskytovania dotácií na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy na úseku matrik v znení neskorších predpisov. Na hlásenie a evidenciu pobytu občanov a register obyvateľov Slovenskej republiky sa použila suma 1 802 tis. eur podľa zákona č. 253/1998 Z. z. o hlásení a evidencii pobytu občanov a registra obyvateľov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov. Finančné prostriedky vo výške 542 tis. eur boli použité obcami na úhradu nákladov na ochranu životného prostredia, najmä na likvidáciu čiernych skládok, kosenie, ničenie buriny, prerezávanie stromov, čistenie potokov, odvoz a uloženie odpadu, skrášľovanie verejného priestranstva.

Kapitálové prostriedky boli poskytnuté obciam v čiastke 18 009 tis. eur. Z toho suma 17 923 tis. eur čerpaná v rámci Operatívneho programu Ľudské zdroje 2014 - 2020 – Technická

vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít. Finančné prostriedky vo výške 85 tis. eur boli použité na obnovu vojnových hrobov.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR poskytlo obciam celkovú sumu 113 464 tis. eur. Z toho 108 557 tis. eur boli bežné výdavky okrem transferu na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy, čo je zo všetkých kapitol štátneho rozpočtu najvyšší poskytnutý transfer v rámci tejto podpoložky. Z tejto sumy bolo 69 388 tis. eur finančný príspevok mestám a obciam na spolufinancovanie sociálnych služieb pre zariadenia sociálnych služieb (najmä zariadenia pre seniorov, zariadenia opatrovateľskej služby, denné stacionáre, domovy sociálnych služieb, útulky, nocľahárne a ďalšie) v zmysle § 71 ods. 6 a ods. 7 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách. Suma 25 837 tis. eur bola poskytnutá na národné projekty Operačného programu Ľudské zdroje. Ďalšia čiastka 6 889 tis. eur predstavovala úhradu dotácií obciam a právnickým osobám nimi zriadených v súlade so zákonom č. 544/2010 Z. z. o dotáciách v pôsobnosti MPSVR SR a nariadeniami vlády SR prijatými v súvislosti s mimoriadnou situáciou v dôsledku ochorenia COVID-19 a v dôsledku hromadného prílevu odídencov z Ukrajiny (na odmeny zamestnancom v 1. línii za sociálne služby a sociálnu kuratelú, inflačnú pomoc, dotácie na energie). Sumu 6 442 tis. eur tvorili dotácie na podporu výchovy k stravovacím návykom a k plneniu školských povinností dieťaťa ohrozeného sociálnym vylúčením, dotácia na zabezpečenie osobitného príjemcu a dotácia na školské potreby pre dieťa v hmotnej núdzi.

Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR poskytlo obciam celkovú sumu 87 039 tis. eur, z toho v rámci kapitálových výdavkov čiastku 85 012 tis. eur. Najviac finančných prostriedkov v sume 68 156 tis. eur bolo poskytnutých z Integrovaného regionálneho operačného programu prevažne v rámci projektov na zlepšenie kvality života v regiónoch s dôrazom na životné prostredie, na modernizáciu zdravotníckej a vzdelávacej infraštruktúry a zvyšovanie energetickej efektívnosti budov, zvyšovanie kapacity budov a iné. Zároveň boli obciam poskytnuté aj dotácie na základe publikovaných výziev na predkladanie žiadostí o poskytnutie dotácií, a to v celkovej výške 8 794 tis. eur. Poskytnuté finančné prostriedky boli použité na budovanie nových alebo zvyšovanie existujúcich kapacít materských škôl v Bratislavskom kraji vo výške 1 616 tis. eur, na rozvoj občianskej vybavenosti v regióne prostredníctvom vybudovania multifunkčnej voľnočasovej športovej haly vo výške 4 800 tis. eur a na zlepšenie dopravnej a technickej vybavenosti regiónu, inžinierskych stavieb vo výške 2 378 tis. eur. Objemovo najväčšie dotácie získali v rámci výzvy na výstavbu multifunkčnej športovej haly mesto Košice 1 200 tis. eur a mesto Vrútky 1 200 tis. eur. Kapitola poskytla ďalej v roku 2022 obciam regionálne príspevky pre najmenej rozvinuté okresy v zmysle zákona č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov v celkovej výške 3 128 tis. eur, z toho najviac v prospech mesta Strážske 250 tis. eur, mesta Michalovce 225 tis. eur, mesta Hanušovce nad Topľou 200 tis. eur a obce Kvakovce 200 tis. eur. Z programu INTERREG V-A SK-CZ boli podporené projekty obcí zamerané najmä na ochranu biodiverzity a zvýšenie atraktívnosti kultúrneho a prírodného dedičstva v prihraničných oblastiach, a to vo výške

2 088 tis. eur. Suma 1 925 tis. eur bola poskytnutá obciam z Operačného programu Integrovaná infraštruktúra najmä na racionalizáciu a modernizáciu verejnej správy IKT prostriedkami a na zvýšenie pokrytia širokopásmovým internetom.

Z kapitoly Ministerstva životného prostredia SR smerovala obciam suma 59 021 tis. eur, z toho kapitálové výdavky v čiastke 56 488 tis. eur. Kapitálové výdavky boli v celom objeme poskytnuté v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia. Najväčší príjemcovia finančných prostriedkov boli mesto Bardejov (2 897 tis. eur), obec Chtelnica (2 217 tis. eur) a mesto Kežmarok (1 790 tis. eur). Prostriedky boli použité najmä na účely rozšírenia kanalizácie v obciach, čističky odpadových vôd, vodozádržné opatrenia v intraviláne miest a obcí, zberné dvory a ďalšie.

V kapitole Ministerstva dopravy a výstavby SR bolo vo forme transferov pre obce poukázaných 36 020 tis. eur, z toho 26 705 tis. eur tvorili kapitálové prostriedky. Z kapitálových výdavkov bolo 23 407 tis. eur vynaložených na výstavbu a obnovu bytového fondu (dotácie na obstaranie nájomných bytov a obstaranie ich technickej vybavenosti). Ďalšie výdavky v sume 3 296 tis. eur boli čerpané v rámci OPII - prioritnej osi č. 3 Verejná osobná doprava na projekty Projektová príprava - Modernizácia infraštruktúry trolejbusovej dráhy a meniarňí, výstavba nových trolejbusových tratí a obrátisk v Žiline, Modernizácia električkových tratí - Dúbravsko - Karloveská radiála, Modernizácia električkových tratí v Košiciach – 2. etapa – 2. časť, projektová dokumentácia. Bežné výdavky v sume 8 475 tis. eur boli použité ako dotácia na úhradu nákladov na prenesený výkon štátnej správy najmä na úseku stavebného poriadku, bývania a cestnej dopravy. Bežné výdavky obci okrem transferu na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy boli vynaložené v celkovej sume 839 tis. eur, z toho 587 tis. eur boli poskytnuté dotácie 70 obciam na spracovanie ich územnoplánovacej dokumentácie. Ďalšia suma 200 tis. eur boli poskytnuté finančné prostriedky vo forme finančného príspevku za poskytnutie ubytovania odídcovi v súvislosti so situáciou na Ukrajine v súlade so zákonom č. 91/2010 Z.z. o podpore cestovného ruchu (novelizovaný zákonom č. 92/2022 Zákon o niektorých ďalších opatreniach v súvislosti so situáciou na Ukrajine) a Nariadeniami vlády SR č. 100/2022 z 30.3.2022, 219/2022 z 16.6.2022, 321/2022 z 28. 9. 2022 o príspevku za poskytnutie ubytovania odídcovi v súvislosti so situáciou na Ukrajine v znení Nariadenia vlády č. 415/2022 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 321/2022 Z. z. o príspevku za poskytnutie ubytovania odídcovi v súvislosti so situáciou na Ukrajine.

Úrad vlády SR poskytol v podobe transferov obciam celkovú sumu 18 556 tis. eur, z toho bežné vo výške 18 292 tis. eur, ktoré však boli rozpočtované len v objeme 650 tis. eur. Suma 17 675 tis. eur sa použila na európske projekty rómskej komunity – Podpora predprimárneho vzdelávania detí z marginalizovaných rómskych komunít II, Podpora vysporiadania právnych vzťahov k pozemkom v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít, Komunitné služby v mestách a obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít – II, Terénna sociálna práca a terénna práca v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít, Monitorovanie

a hodnotenie inkluzívnych politík a ich dopad na marginalizované rómske komunity (2016 - 2022). Prostriedky v sume 437 tis. eur boli určené na rezervu predsedu vlády SR a ich účelové určenie bolo zamerané predovšetkým na odstránenie škôd spôsobených požiarom v Domove dôchodcov v Spišskej Novej Vsi, na opravy budov vo vlastníctve obcí a miest, na odstránenie škôd na obecnom majetku po príválovej povodni, na odstránenie škôd na majetku občanov obce po príválovej povodni.

Z kapitoly Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR smerovala obciam suma 14 970 tis. eur, takmer v celom objeme ako kapitálový transfer. Čerpané prostriedky zo zdrojov EÚ a spolufinancovania v rámci Programu rozvoja vidieka 2014-2022 smerovali najmä na podporu investícií do vytvárania, zlepšovania a rozširovania miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane voľného času a kultúry a súvisiacej infraštruktúry vo výške 10 580 tis. eur a na podporu investícií do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov vrátane investícií do energie z obnoviteľných zdrojov a úspor energie vo výške 1 967 tis. eur.

Podľa zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov bolo 70,0 % z celkového výnosu dane z príjmov fyzických osôb príjmom rozpočtov obcí, rovnako ako aj v roku 2021. Skutočný (hotovostný) prevod dane z príjmov fyzických osôb do rozpočtov obcí bol vykonaný vo výške 2 525 470 tis. eur vrátane zúčtovania za predchádzajúci rok (2021: 2 294 576 tis. eur).

1.2. Príjmy rozpočtov obcí

a) Príjmy bežného rozpočtu

Schválený rozpočet príjmov bežného rozpočtu na rok 2022 bol vo výške 4 957 175 tis. eur, počas roka bol obecnými zastupiteľstvami upravený na sumu 5 482 352 tis. eur. V skutočnosti dosiahli obce príjmy bežného rozpočtu vo výške 5 493 464 tis. eur (plnenie k upravenému rozpočtu na 100,20 %). V porovnaní s rokom 2021 narástli príjmy bežného rozpočtu o 327 094 tis. eur (o 6,33 %). Skutočné príjmy bežného rozpočtu podľa ekonomickej klasifikácie v roku 2022 boli nasledovné:

Celkové daňové príjmy vrátane sankcií vykázali obce vo výške 3 217 179 tis. eur, z toho vykázaný podiel na dani z príjmov fyzických osôb vrátane sankcií tvoril sumu 2 501 790 tis. eur (k upravenému rozpočtu plnenie na 100,63 %), ktorý je oproti skutočnému prevodu dane z príjmov fyzických osôb do rozpočtov obcí nižší o 23 680 tis. eur vzhľadom na skutočnosť, že 30 obcí nepredložilo finančné výkazy. Z miestnych daní a poplatkov sa na plnení daňových príjmov podieľali - daň z nehnuteľností vo výške 456 736 tis. eur (k upravenému rozpočtu plnenie na 100,68 %), dane na tovary a služby a iné dane 258 653 tis. eur (k upravenému rozpočtu plnenie na 100,26 %). Rozpočtový zámer celkových daňových príjmov k upravenému rozpočtu sa splnil na 100,61 %. V porovnaní so skutočnosťou roku 2021 bol zaznamenaný nárast v daňových príjmoch o 236 705 tis. eur (o 7,94 %),

v tom daň z príjmov fyzických osôb vrátane sankcií vzrástla o 223 180 tis. eur (o 9,79 %), daň z nehnuteľností vzrástla o 825 tis. eur (o 0,18 %) a daň za špecifické služby vzrástla o 12 603 tis. eur (o 5,13 %).

Nedaňové príjmy bežného rozpočtu obce vykázali v sume 572 407 tis. eur, čím sa rozpočtový zámer k upravenému rozpočtu splnil na 100,10 %. Príjmy z podnikania a z vlastníctva majetku boli k upravenému rozpočtu splnené na 98,72 % (skutočnosť 184 123 tis. eur), z administratívnych poplatkov a iných poplatkov a platieb na 99,94 % (skutočnosť 334 475 tis. eur), príjmy z úrokov z tuzemských a zahraničných úverov, pôžičiek, návratných finančných výpomoci, vkladov a ážio 96,69 % (skutočnosť 909 tis. eur) a iné nedaňové príjmy 106,46 % (skutočnosť 52 901 tis. eur). Oproti predchádzajúcemu roku 2021 u bežných nedaňových príjmov došlo k nárastu o 89 347 tis. eur (o 18,50 %).

Z celkových prijatých bežných grantov a transferov 1 703 879 tis. eur (k upravenému rozpočtu plnenie na 99,48 %) pripadá 1 697 869 tis. eur na tuzemské bežné granty a transfery a 6 010 tis. eur na zahraničné bežné granty a transfery. Oproti skutočnosti roku 2021 došlo k nárastu bežných grantov a transferov o 1 042 tis. eur (o 0,06 %), v tom transfery v rámci verejnej správy poklesli o 2 731 tis. eur (o 0,16 %), pričom prenesený výkon štátnej správy vzrástol o 51 749 tis. eur (o 4,97 %).

b) Príjmy kapitálového rozpočtu

Rozpočet kapitálových príjmov bol schválený obecnými zastupiteľstvami na rok 2022 vo výške 685 936 tis. eur, počas roka bol upravený na sumu 675 867 tis. eur, v skutočnosti boli dosiahnuté kapitálové príjmy vo výške 422 023 tis. eur (z toho nedaňové kapitálové príjmy dosiahli sumu 84 632 tis. eur a celkové kapitálové granty a transfery sumu 337 392 tis. eur), čo predstavuje plnenie na 57,31 % upraveného rozpočtu. Oproti roku 2021 došlo k nárastu kapitálových príjmov celkom o 83 715 tis. eur (o 24,75 %), kde nedaňové kapitálové príjmy vzrástli o 22 787 tis. eur (o 36,85 %), tuzemské kapitálové granty a transfery vzrástli o 57 893 tis. eur (o 21,47 %) a zahraničné kapitálové granty vzrástli o 3 034 tis. eur (o 44,40 %).

1.3. Výdavky rozpočtov obcí

a) Výdavky bežného rozpočtu

Výdavky bežného rozpočtu obcí boli schválené vo výške 4 760 673 tis. eur a počas roka došlo k ich úprave na sumu 5 371 259 tis. eur. V skutočnosti boli vynaložené výdavky bežného rozpočtu vo výške 5 189 904 tis. eur, čo je plnenie na 96,62 % k upravenému rozpočtu. Oproti roku 2021 došlo k nárastu bežných výdavkov o 443 956 tis. eur (o 9,35 %).

Z celkových výdavkov bežného rozpočtu vynaložili obce v roku 2022 na mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné vyrovnania 2 039 680 tis. eur (plnenie na 98,79 % upraveného rozpočtu) a na poistné a príspevok do poisťovní 743 674 tis. eur (plnenie na 98,87 % upraveného rozpočtu). Osobné výdavky zamestnancov obcí a ich rozpočtových organizácií (mzdy a odvody) tvorili 53,63 % výdavkov bežného rozpočtu obcí. Oproti roku 2021 došlo u osobných výdavkov k nárastu o 178 274 tis. eur (o 6,84 %).

Na tovary a služby smerovalo 1 590 710 tis. eur, čo predstavuje plnenie k upravenému rozpočtu na 92,25 %, a to na cestovné náhrady 4 954 tis. eur (plnenie na 82,47 % upraveného rozpočtu), na poplatky za energie, vodu a komunikácie 304 372 tis. eur (92,93 %), na materiál 330 050 tis. eur (90,85 %), dopravné 29 639 tis. eur (94,69 %), rutinnú a štandardnú údržbu 216 994 tis. eur (86,90 %), nájomné 14 534 tis. eur (90,72 %) a ostatné služby 690 166 tis. eur (94,47 %). V porovnaní s rokom 2021 došlo k nárastu výdavkov na tovary a služby o 146 114 tis. eur (o 10,11 %).

Výdavky na bežné transfery dosiahli 800 818 tis. eur (plnenie k upravenému rozpočtu na 98,40 %). Z uvedenej sumy boli transfery v rámci verejnej správy 408 654 tis. eur (plnenie k upravenému rozpočtu 99,08 %), 313 705 tis. eur (97,68 %) predstavovali bežné transfery jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám, 77 152 tis. eur (98,25 %) tvorili transfery nefinančným subjektom nezaradeným vo verejnej správe v registri organizácií vedených ŠÚ SR a bežné transfery do zahraničia boli 1 224 tis. eur (76,37 %). Oproti roku 2021 došlo k nárastu bežných transferov o 118 926 tis. eur (o 17,44 %).

Na splácanie úrokov a ostatné platby súvisiace s úvermi, pôžičkami a návratnými finančnými výpomocami obce použili 15 022 tis. eur (93,25 % z upraveného rozpočtu), z toho na splácanie úrokov v tuzemsku 14 512 tis. eur (93,16 %), do zahraničia 198 tis. eur (100,51 %) a na ostatné platby súvisiace s úverom, pôžičkou a návratnou finančnou výpomocou 311 tis. eur (93,34 %). Oproti roku 2021 došlo k nárastu výdavkov v tejto položke o 642 tis. eur (o 4,47 %).

Prebytok schváleného bežného rozpočtu obcí predstavoval sumu 196 502 tis. eur, prebytok upraveného rozpočtu 111 094 tis. eur, pričom v skutočnosti hospodárenie bežného rozpočtu obcí skončilo s prebytkom vo výške 303 561 tis. eur. Oproti roku 2021 (420 423 tis. eur) došlo k poklesu prebytku bežného rozpočtu o 116 862 tis. eur (o 27,80 %).

b) Výdavky kapitálového rozpočtu

Výdavky kapitálového rozpočtu boli schválené vo výške 1 450 400 tis. eur a počas roka došlo k ich úprave na sumu 1 633 887 tis. eur. V skutočnosti boli vynaložené výdavky kapitálového rozpočtu vo výške 974 795 tis. eur, čo je plnenie na 59,66 % k upravenému rozpočtu. Oproti roku 2021 došlo k nárastu týchto výdavkov o 257 758 tis. eur (o 35,95 %). Z realizovaných kapitálových výdavkov smerovalo 942 171 tis. eur (59,36 % z upraveného rozpočtu) na obstarávanie kapitálových aktív, čo predstavuje 96,65 % z celkových kapitálových výdavkov a na kapitálové transfery sa vynaložilo 32 624 tis. eur (69,73 %), t. j. 3,35 % z celkových kapitálových výdavkov.

Výdavky na obstarávanie kapitálových aktív oproti roku 2021 vzrástli o 246 430 tis. eur (o 35,42 %). V rámci výdavkov na obstarávanie kapitálových aktív obce vynaložili na realizáciu nových stavieb a technického zhodnotenia existujúcich objektov takmer 81,41 % celkových výdavkov na kapitálové aktíva, t. j. 767 062 tis. eur (k upravenému rozpočtu plnenie na 58,21 %), pričom oproti roku 2021 tieto výdavky vzrástli o 246 430 tis. eur (o 35,42 %). Na nákup pozemkov a nehmotných aktív sa vynaložilo 21 929 tis. eur (plnenie upraveného rozpočtu na 54,06 %), na nákup budov a objektov, strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia a dopravných prostriedkov 105 525 tis. eur (74,01 %), na prípravnú a projektovú dokumentáciu 34 915 tis. eur (53,44 %) a na rekonštrukciu a modernizáciu strojov a zariadení a ostatné kapitálové výdavky 12 740 tis. eur (77,85 %).

Kapitálové transfery boli okrem iného použité na kapitálové transfery subjektom v rámci verejnej správy, a to v sume 26 454 tis. eur (plnenie na 67,09 %), z toho príspevkovým organizáciám smerovalo 14 675 tis. eur (plnenie na 66,26 %). Ďalej kapitálové transfery smerovali jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám (1 516 tis. eur, plnenie na 69,45 %), nefinančným subjektom nezaradeným vo verejnej správe (3 341 tis. eur, plnenie na 85,44 %). V kapitálových transferoch oproti roku 2021 došlo k nárastu o 11 328 tis. eur (o 53,20 %).

Schodok schváleného kapitálového rozpočtu obcí predstavoval sumu 764 464 tis. eur, schodok upraveného rozpočtu 958 020 tis. eur, pričom v skutočnosti hospodárenie kapitálového rozpočtu obcí skončilo so schodkom vo výške 552 771 tis. eur. Oproti roku 2021 (schodok vo výške 378 728 tis. eur) sa schodok kapitálového rozpočtu prehĺbil o 174 044 tis. eur (o 45,95 %).

1.4 Výdavky rozpočtov obcí podľa funkčnej klasifikácie

Súhrnný prehľad výdavkov obcí podľa jednotlivých oddielov funkčnej klasifikácie (vrátane výdavkových finančných operácií) je nasledovný (v tis. eur):

Č.	Názov oddielu	Skutočnosť 2021	Skutočnosť 2022	Rozdiel 2022-2021	Podiel z celk. výd. 2022 (v %)	Pomer 2022/2021 (v %)
1	Všeobecné verejné služby	1 246 853	1 375 498	128 645	21,60%	110,32%
2	Obrana	30 297	7 444	-22 853	0,12%	24,57%
3	Verejný poriadok a bezpečnosť	109 219	122 980	13 761	1,93%	112,60%
4	Ekonomická oblasť	509 193	588 810	79 617	9,25%	115,64%
5	Ochrana životného prostredia	376 342	422 087	45 745	6,63%	112,16%
6	Bývanie a občianska vybavenosť	400 337	479 860	79 523	7,53%	119,86%
7	Zdravotníctvo	56 890	12 611	-44 279	0,20%	22,17%
8	Rekreácia, kultúra a náboženstvo	299 852	379 183	79 331	5,95%	126,46%
9	Vzdelávanie	2 356 330	2 615 017	258 687	41,06%	110,98%
10	Sociálne zabezpečenie	289 773	365 242	75 469	5,73%	126,04%
	S p o l u	5 675 086	6 368 732	693 646	100,00%	112,22%

01 – Všeobecné verejné služby – z týchto výdavkov v sume 1 375 498 tis. eur (oproti roku 2021 viac o 128 645 tis. eur) sa prevažná časť realizovala v triede 01.1.1 – Výkonné a zákonodarné orgány vo výške 1 135 362 tis. eur, ktorá zahŕňa najmä výdavky na činnosť obecných a mestských úradov, ďalej výdavky súvisiace s finančnými transakciami verejného dlhu vo výške 145 586 tis. eur a na ostatné výdavky v rámci všeobecnej verejnej služby.

02 - Obrana – z týchto výdavkov (7 444 tis. eur) smerovali výdavky najmä do financovania civilnej ochrany (7 331 tis. eur, medziročný pokles o 22 920 tis. eur) a oproti roku 2021 došlo k ich poklesu o 22 853 tis. eur.

03 – Verejný poriadok a bezpečnosť - výdavky v sume 122 980 tis. eur (oproti roku 2021 nárast o 13 761 tis. eur) sa použili na financovanie policajných služieb - obecnú políciu (90 435 tis. eur), na financovanie požiarnej ochrany – na mestské, na dobrovoľné požiarne zbory (23 780 tis. eur) a na zabezpečovanie verejného poriadku (8 638 tis. eur).

V rámci oddielu 04 – Ekonomická oblasť (588 810 tis. eur) sa v roku 2022 financovali najmä výdavky v oblasti dopravy vo výške 466 618 tis. eur (z toho najviac bolo použitých na cestnú dopravu 465 437 tis. eur, pričom z toho poskytnuté dotácie na náhradu straty dopravným spoločnostiam pri zabezpečovaní výkonov vo verejnom záujme v pravidelnej autobusovej doprave boli vynaložené v sume 43 922 tis. eur (v roku 2021 v sume 43 479 tis. eur). V rámci oddielu sa ďalej financovali činnosti na úseku poľnohospodárstva, rybného hospodárstva a poľovníctva (7 322 tis. eur), ťažby, výroby a výstavby (65 095 tis. eur) a ostatné činnosti spadajúce do tejto funkcie. Celkové výdavky v tomto oddiele oproti roku 2021 vzrástli o 79 617 tis. eur.

Z celkových výdavkov (422 087 tis. eur) oddielu 05 – Ochrana životného prostredia sa financovali najmä činnosti na úseku zberu, prepravy a zneškodňovania komunálneho odpadu (306 529 tis. eur), na úseku prevádzky kanalizačných sústav vrátane čistenia odpadových vôd (66 725 tis. eur), v súvislosti so znižovaním a znečisťovaním ovzdušia (5 459 tis. eur), ochrany prírody a krajiny (14 523 tis. eur) a ochrany životného prostredia (28 850 tis. eur). V porovnaní s rokom 2021 došlo k nárastu týchto výdavkov o 45 745 tis. eur.

06 – Bývanie a občianska vybavenosť - z celkových výdavkov 479 860 tis. eur sa financovali predovšetkým potreby súvisiace s rozvojom bývania (55 778 tis. eur), s rozvojom obcí – skvalitnenie vybavenosti obcí (249 333 tis. eur), so zásobovaním pitnou vodou (24 930 tis. eur), verejným osvetlením obcí (76 138 tis. eur) a v súvislosti s výskumom, vývojom, bývaním a občianskou vybavenosťou (73 681 tis. eur). Oproti roku 2021 došlo k nárastu týchto výdavkov o 79 523 tis. eur.

Z oddielu 07 – Zdravotníctvo (12 611 tis. eur; oproti roku 2021 pokles o 44 279 tis. eur) najvyššie finančné prostriedky smerovali na ambulatnú zdravotnú starostlivosť vo výške 5 858 tis. eur (medziročný pokles o 10 711 tis. eur). Ostatné finančné prostriedky smerovali na obstaranie farmaceutických, zdravotníckych, terapeutických výrobkov, pomôcok a vybavenia, na záchrannú zdravotnú službu, na ústavnú zdravotnú starostlivosť a na verejné zdravotné služby v pôsobnosti obcí.

Z oddielu 08 – Rekreačia, kultúra a náboženstvo obce v rámci celkových výdavkov 379 183 tis. eur vyčlenili na rekreačné a športové služby (168 721 tis. eur, oproti roku 2021 viac o 34 152 tis. eur), na kultúrne služby (divadlá, umelecké súbory, klubové a špeciálne kultúrne zariadenia, odborné-metodické zariadenia, knižnice, múzeá, galérie, pamiatková starostlivosť, národnostná kultúra) v sume 162 425 tis. eur, ďalej na náboženské a iné spoločenské služby (28 647 tis. eur) a ostatné kultúrne aktivity realizované obcami. Oproti roku 2021 v celkových výdavkoch v tomto oddiele došlo k nárastu o 79 331 tis. eur.

V rámci výdavkov oddielu 09 – Vzdelávanie (2 615 017 tis. eur; oproti roku 2021 nárast o 258 687 tis. eur) obce vynaložili v roku 2021 finančné prostriedky vo výške 1 262 082 tis. eur na predprimárne vzdelávanie v materských školách a primárne vzdelávanie (1. stupeň základnej školy) a 682 750 tis. eur na sekundárne vzdelávanie (2. stupeň základnej školy). Ďalej obce financovali zariadenia pre záujmové vzdelávanie, centrá voľného času, jazykové školy, zariadenie pre celoživotné vzdelávanie, služby pridružené ku školám (služby v školstve, školské stravovanie, domovy mládeže, strediská služieb škole, zariadenia výchovného poradenstva) a ostatné výdavky súvisiace so vzdelávaním.

Na oddiel 10 – Sociálne zabezpečenie obce vynaložili celkom 365 242 tis. eur; (oproti roku 2021 nárast o 75 469 tis. eur), z ktorých boli financované hlavne zariadenia opatrovateľskej služby pre seniorov (229 257 tis. eur), choroba, invalidita a ťažké zdravotné postihnutie (14 993 tis. eur), rodiny s deťmi (21 097 tis. eur) a sociálna pomoc občanom v hmotnej a sociálnej núdzi (77 897 tis. eur, medziročný nárast o 37 942 tis. eur). Ďalej boli vynaložené finančné prostriedky aj na denný stacionár, prepravnú službu, bývanie a nocľahárne, nezamestnanosť, sociálne poradenstvo atď. Finančné

príspevky na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby boli poskytnuté vo výške 15 565 tis. eur (v roku 2021 vo výške 14 174 tis. eur).

1.5. Finančné operácie obcí

Finančné operácie sú súčasťou rozpočtu obcí, ktorými sa vykonávajú prevody prostriedkov z peňažných fondov obcí a realizujú sa návratné zdroje financovania a ich splácanie. Príjmové finančné operácie dosiahli sumu 912 375 tis. eur, čo predstavuje plnenie k upravenému rozpočtu 77,80 % a výdavkové finančné operácie sumu 204 035 tis. eur, k upravenému rozpočtu sa splnil ich rozpočtový zámer na 97,77 %, pričom hospodárenie rozpočtu finančných operácií obcí skončilo s prebytkom vo výške 708 340 tis. eur. V porovnaní s rokom 2021 došlo u príjmových finančných operácií k nárastu o 188 446 tis. eur (o 26,03 %), u výdavkových finančných operácií k poklesu o 8 068 tis. eur (o 3,80 %) a prebytok finančných operácií sa zvýšil o 196 514 tis. eur (o 38,39 %).

Príjmy z transakcií s finančnými aktívami a finančnými pasívami sú vykázané vo výške 634 153 tis. eur (plnenie k upravenému rozpočtu na 79,90 %), čo je oproti roku 2021 (510 288 tis. eur) nárast o 123 865 tis. eur, z toho zo splátok tuzemských a zahraničných úverov, pôžičiek a návratných finančných výpomoci (len istín) získali 2 043 tis. eur, z majetkových účastí a z ostatných finančných operácií získali 632 110 tis. eur, z toho zostatok prostriedkov z predchádzajúcich rokov predstavoval 305 880 tis. eur (v roku 2021 to bolo 202 512 tis. eur), prevod prostriedkov z peňažných fondov bol vykonaný v sume 299 780 tis. eur (v roku 2021 to bolo 270 757 tis. eur) a v rámci iných príjmových finančných operácií získali obce prostriedky v sume 23 415 tis. eur. Obce prijali úvery za 278 222 tis. eur (plnenie k upravenému rozpočtu na 73,41 %), čo je oproti roku 2021 (213 641 tis. eur) nárast o 64 580 tis. eur. Išlo predovšetkým o tuzemské úvery (277 971 tis. eur, plnenie na 73,38 %), zo zahraničných úverov a pôžičiek bolo prijatých 250 tis. eur (154,21 %).

Vo výdavkovej časti použili obce finančné operácie na splácanie istín 171 820 tis. eur (plnenie k upravenému rozpočtu na 93,26 %). V porovnaní s rokom 2021 došlo k poklesu splátok istín o 2 548 tis. eur (o 1,46 %). Ďalej boli finančné operácie použité na nákup majetkových účastí, poskytnutie pôžičiek a ostatných výdavkových finančných operácií 32 215 tis. eur (plnenie k upravenému rozpočtu na 131,67 %).

2. Vyššie územné celky

Vyššie územné celky (ďalej len „VÚC“), zabezpečovali financovanie samosprávnych kompetencií v roku 2022 predovšetkým z vlastných daňových (daň z príjmov fyzických osôb) a nedaňových príjmov. Prostredníctvom dotácií zo štátneho rozpočtu z príslušných kapitol sa financovali kompetencie preneseného výkonu štátnej správy na úseku školstva, úlohy spojené s regionálnym rozvojom, ochranou životného prostredia, ako aj realizácia projektov spolufinancovaných z Európskej únie.

Príjmy bežného rozpočtu schválené zastupiteľstvami VÚC predpokladali v sume 1 637 041 tis. eur, výdavky 1 579 890 tis. eur a prebytok 57 151 tis. eur. Počas roka 2022 boli príjmy bežného rozpočtu upravené na sumu 1 785 344 tis. eur, výdavky 1 738 546 tis. eur a prebytok v sume 46 798 tis. eur. Skutočné bežné príjmy dosiahli sumu 1 787 163 tis. eur a výdavky 1 651 370 tis. eur, prebytok dosiahol 135 793 tis. eur.

V schválených kapitálových rozpočtoch VÚC rozpočtovali príjmy 222 783 tis. eur, výdavky 500 270 tis. eur a schodok 277 486 tis. eur. Zmenami počas roka bol upravený rozpočet kapitálových príjmov na sumu 196 407 tis. eur, výdavkov 721 597 tis. eur a schodok 525 190 tis. eur. V skutočnosti boli dosiahnuté kapitálové príjmy v sume 65 125 tis. eur, výdavky 320 806 tis. eur, schodok 255 681 tis. eur.

Súčasťou rozpočtov VÚC sú aj finančné operácie, v rámci ktorých VÚC predpokladali v schválených rozpočtoch príjmových finančných operácií získať 273 454 tis. eur, výdavkové finančné operácie sa očakávali v sume 53 119 tis. eur. Zmenou v priebehu roka 2022 boli upravené príjmové finančné operácie na sumu 574 761 tis. eur, výdavkové finančné operácie 80 845 tis. eur. Skutočné príjmové finančné operácie boli dosiahnuté v sume 361 765 tis. eur, výdavkové v sume 64 625 tis. eur, prebytok finančných operácií bol 297 140 tis. eur.

Celkové príjmy rozpočtov VÚC sa predpokladali v schválených rozpočtoch vo výške 2 133 279 tis. eur, v upravených rozpočtoch vo výške 2 556 525 tis. eur a v skutočnosti dosiahli 2 214 066 tis. eur. Výdavky sa predpokladali v schválených rozpočtoch vo výške 2 133 279 tis. eur, v upravených rozpočtoch 2 540 987 tis. eur a v skutočnosti sa realizovali vo výške 2 036 801 tis. eur. V porovnaní s rokom 2021 sa skutočne dosiahnuté celkové príjmy VÚC zvýšili o 148 585 tis. eur (o 7,19 %) a celkové výdavky vzrástli o 222 931 tis. eur (o 12,29 %). Nárast celkových príjmov v porovnaní s rokom 2021 súvisí s nárastom daňových príjmov o 98 954 tis. eur (o 10,06 %), nedaňových príjmov o 18 453 tis. eur (o 18,81 %), celkových grantov a transferov o 18 769 tis. eur (o 2,96 %) a príjmových finančných operácií o 12 409 tis. eur (o 3,55 %). Nárast celkových výdavkov súvisí s nárastom bežných výdavkov o 133 455 tis. eur (o 8,79 %) a nárastom kapitálových výdavkov o 103 460 tis. eur (o 47,60 %), pri súčasnom poklese výdavkových finančných operácií o 13 984 tis. eur (o 17,79 %).

VÚC vo svojich schválených rozpočtoch na rok 2022 predpokladali vyrovnaný rozpočet. Po vylúčení finančných operácií predpokladali schodok vo výške 220 335 tis. eur. V upravených rozpočtoch predpokladali VÚC účtovný prebytok vo výške 15 537 tis. eur, vylúčením finančných operácií predpokladali schodok vo výške 478 379 tis. eur.

Hospodárenie VÚC za rok 2022 skončilo účtovným prebytkom 177 266 tis. eur. Po vylúčení príjmových finančných operácií vo výške 361 765 tis. eur a výdavkových finančných operácií vo výške 64 625 tis. eur predstavujú príjmy 1 852 302 tis. eur a výdavky 1 972 176 tis. eur. Rozpočtové hospodárenie VÚC po vylúčení finančných operácií skončilo so schodkom 119 874 tis. eur. Po započítaní zmien stavu pohľadávok s pozitívnym vplyvom 1 318 tis. eur, záväzkov s negatívnym vplyvom 23 236 tis. eur a časového rozlíšenia úrokov a ostatných úprav s negatívnym vplyvom 49 tis. eur (podľa aprílovej notifikácie 2023) skončilo rozpočtové hospodárenie VÚC so schodkom vo výške 141 841 tis. eur. Oproti roku 2021, keď rozpočtové hospodárenie VÚC v metodike ESA 2010 skončilo po aktualizovanej notifikácii roka 2021 (apríl 2023) so schodkom vo výške 26 745 tis. eur, došlo v roku 2022 k zhoršeniu salda ESA 2010 o 115 096 tis. eur.

2.1. Vzťahy štátneho rozpočtu a rozpočtov VÚC²

V roku 2022 bolo zo štátneho rozpočtu do rozpočtov vyšších územných celkov poskytnutých celkovo 615 120 tis. eur vo forme transferov. Išlo o najvyššiu sumu za ostatné tri roky. Bežné transfery tvorili sumu 578 645 tis. eur a kapitálové transfery čiastku 36 475 tis. eur.

Transfery zo zdroja 111 boli poskytnuté z jednotlivých kapitol v celkovej sume 553 705 tis. eur, z toho bežné v čiastke 551 956 tis. eur a kapitálové v čiastke 1 749 tis. eur. Na financovanie kompetencií preneseného výkonu štátnej správy bolo poskytnutých zo všetkých zdrojov 546 227 tis. eur (2021: 540 162 tis. eur) z kapitol Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR, Ministerstva zdravotníctva SR a Ministerstva vnútra SR.

² Zdroj: Štátny záverečný účet za rok 2022

Súhrnný prehľad transferov poskytnutých VÚC podľa funkčnej klasifikácie poskytuje nasledovná tabuľka:

Transfery poskytnuté VÚC podľa oddielov funkčnej klasifikácie

v tis. eur	2020 S	2021 S	2022 R	2022 S	z toho: zdroj 111*	Rozdiel	v %
	1	2	3	4	5	6=4-3	7=4-3
Vzdelávanie	528 605	540 950	541 674	554 771	538 814	13 097	2,4
Ekonomická oblasť	53 666	31 330	0	43 671	6 417	43 671	x
Všeobecné verejné služby	3 495	4 211	20 557	9 187	1 440	-11 370	-55,3
Sociálne zabezpečenie	9 555	1 431	350	3 513	3 492	3 163	903,7
Zdravotníctvo	x	7 952	0	2 528	2 528	2 528	x
Rekreácia, kultúra a náboženstvo	2 599	4 756	1 100	1 053	1 014	-47	-4,3
Ochrana životného prostredia	2 859	683	0	397	x	397	x
Spolu	600 779	591 313	563 681	615 120	553 705	51 439	9,1

Poznámka: * len prostriedky štátneho rozpočtu

Zdroj: MF SR

Do rozpočtov VÚC boli poskytnuté transfery z jednotlivých rozpočtových kapitol v nasledovnom členení:

Transfery poskytnuté VÚC podľa kapitol ŠR

v tis. eur	2020 S	2021 S	2022 R	2022 S	z toho: zdroj 111*	Rozdiel	v %
	1	2	3	4	5	6=4-3	7=4-3
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	528 605	540 949	541 674	554 655	538 822	12 981	2,4
Ministerstvo investícií, reg. rozvoja a informatiz. SR	16 363	31 620	19 657	37 115	x	17 458	88,8
Ministerstvo práce, soc. vecí a rodiny SR	9 555	1 712	350	10 569	9 909	10 219	2 919,7
Ministerstvo vnútra SR	2 655	3 475	250	8 486	1 260	8 236	3 294,4
Ministerstvo zdravotníctva SR	x	7 952	0	2 528	2 529	2 528	x
Ministerstvo kultúry SR	599	382	0	1 177	1 013	1 177	x
Ministerstvo životného prostredia SR	2 859	683	0	397		397	x
Úrad vlády SR	37	40	650	181	172	-469	-72,2
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR	29 179	x	0	10	x	10	x
Ministerstvo hospodárstva SR	x	6	0	2	x	2	x
Všeobecná pokladničná správa	10 695	4 494	1 100	0	0	-1 100	-100,0
Ministerstvo dopravy a výstavby SR	232	x	x	x	x	x	x
Spolu	600 779	591 313	563 681	615 120	553 705	51 439	9,1

Poznámka: * len prostriedky štátneho rozpočtu

Zdroj: MF SR

Okrem kapitol, prostredníctvom ktorých sa každoročne financujú kompetencie preneseného výkonu štátnej správy (najmä Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR) sa u väčšiny kapitol schvaľoval rozpočet nulový. Jedným z dôvodov je skutočnosť, že schválený rozpočet pre výdavky hradené z prostriedkov EÚ a prislúchajúceho spolufinancovania zo štátneho rozpočtu vychádza z očakávaných odhadov čerpania týchto prostriedkov v jednotlivých výzvach, a nie z už zazmluvnených prostriedkov. Uvedené odhady sa sledujú v štruktúre operačného programu na úrovni prioritných osí (opatrení), a nie v štruktúre podľa typu prijímateľov (odlíšených ekonomickou

klasifikáciou). V schválenom rozpočte teda nie je možné presne definovať finančné objemy podľa konečných prijímateľov pomoci. Druhým dôvodom je skutočnosť, že finančné prostriedky, týkajúce sa už zazmluvnených projektov (rozpočtované už aj podľa reálnych prijímateľov) nie sú vždy vyplatené v danom rozpočtovom roku, ale až v nasledujúcom, čo umožňuje prevod finančných prostriedkov podľa § 8 zákona o rozpočtových pravidlách Uvoľnené prostriedky z predošlého obdobia vstupujú až do upraveného rozpočtu, čím umožňujú čerpanie na tejto podpoložke bez predchádzajúceho schváleného rozpočtu.

Kapitálové transfery poskytnuté VÚC podľa kapitol ŠR

v tis. eur	2020 S	2021 S	2022 R	2022 S	z toho: zdroj 111*	Rozdiel	v %
	1	2	3	4	5	6=4-3	7=4-3
Ministerstvo investícií, reg. rozvoja a informatiz. SR	14 254	28 726	0	34 412	x	34 412	x
Ministerstvo kultúry SR	2	74	0	580	540	580	x
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	212	269	150	576	329	426	x
Ministerstvo práce, soc. vecí a rodiny SR	218	318	0	531	531	531	x
Ministerstvo vnútra SR	x	x	0	349	349	349	x
Ministerstvo životného prostredia SR	2 497	463	0	18	x	18	x
Úrad vlády SR	37	x	0	9	x	x	x
Všeobecná pokladničná správa	10 660	4 116	1 100	0	0	-1 100	-100,0
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR	28 222	x	x	x	x	x	x
Ministerstvo dopravy a výstavby SR	231	x	x	x	x	x	x
Spolu	56 333	33 966	1 250	36 475	1 749	35 216	2 818,0

Poznámka: * len prostriedky štátneho rozpočtu

Zdroj: MF SR

Na celkovom objeme poskytnutých transferov VÚC sa najväčšou sumou podieľalo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR, ktoré na tento účel vynaložilo 554 655 tis. eur. Z tejto sumy smerovala čiastka 543 518 tis. eur v rámci bežných výdavkov na financovanie kompetencií preneseného výkonu štátnej správy na úseku školstva. Išlo najmä o finančné prostriedky v sume 540 473 tis. eur školám v zriaďovateľskej pôsobnosti vyšších územných celkov podľa zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov. Tieto boli poskytnuté na zabezpečenie miezd, platov, služobných príjmov a ostatných osobných vyrovnaní vrátane poisťného a príspevkov do poisťovní, prevádzky a modernizácie učebných pomôcok, špeciálnych učebných pomôcok a na riešenie havarijných situácií. Okrem výdavkov zo štátneho rozpočtu s kódom zdroja 111 v uvedenej sume sú zahrnuté aj výdavky s kódom zdroja 11UA určené na financovanie opatrení prijatých a zrealizovaných v priamej a bezprostrednej súvislosti so vzniknutou situáciou spôsobenou ozbrojeným konfliktom na Ukrajine a zameraných na odstránenie jej negatívnych dôsledkov, ako i výdavky čerpané z Plánu obnovy a odolnosti. Ďalšia čiastka 412 tis. eur bola poskytnutá vyšším územným celkom na financovanie školských úradov v ich zriaďovateľskej pôsobnosti.

Bežné výdavky okrem transferu na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy boli vynaložené v objeme 10 561 tis. eur v rámci Operatívneho programu Ľudské zdroje, kde prijímatelia čerpali príspevok z výziev NedisKVALIFIKUJ SA!, Čitateľská, matematická, finančná a prírodovedná gramotnosť na gymnáziu, Prepojenie stredoškolského vzdelávania s praxou, Zlepšenie stredného odborného školstva v Prešovskom samosprávnom kraji a Posilnenie regionálneho riadenia v oblasti odborného vzdelávania a prípravy smerom k zlepšeniu kvality, atraktivity a vyššej orientácii na trh práce v Banskobystrickom kraji.

Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR poskytlo vyšším územným celkom sumu 37 115 tis. eur, v tom kapitálové výdavky 34 412 tis. eur. Z kapitálových výdavkov bola suma 29 557 tis. eur poskytnutá v rámci Integrovaného regionálneho operačného programu, najmä na projekty v oblasti zlepšovania bezpečnosti a ekológie dopravy v regiónoch vrátane rekonštrukcie ciest 1. a 2. triedy a obnovy dopravných prostriedkov verejnej osobnej dopravy. Trenčianskemu samosprávnomu kraju sa poukázala suma 6 327 tis. eur na implementáciu projektov v oblasti modernizácie stredných škôl, zlepšovania praktických zručností žiakov stredných škôl a rekonštrukcií ciest. Košický samosprávny kraj dostal 4 895 tis. eur na realizáciu aktivít v projektoch na výstavbu a rekonštrukciu ciest. Ďalšie prostriedky smerovali na projekty v oblasti ochrany prírodného a kultúrneho dedičstva a na podporu udržateľných dopravných riešení, a to 3 477 tis. eur z programu INTERREG V-A SK-CZ, 942 tis. eur z programu INTERREG V-A SK-AT a 346 tis. eur z programov INTERREG V-A PL-SK a INTERREG V-A HU-SK.

Bežné výdavky v objeme 2 703 tis. eur boli poskytnuté v rámci Integrovaného regionálneho operačného programu a programov cezhraničnej spolupráce Interreg V-A SK-CZ, Interreg V-A SK-AT a Interreg V-A PL-SK, Interreg V-A HU-SK najmä na refundáciu nákladov spojených so zabezpečením plnenia úloh sprostredkovateľských orgánov, na projekty v oblasti ochrany prírodného a kultúrneho dedičstva a biodiverzity v prihraničných regiónoch, skvalitňovania životného prostredia, ochrany a rozvoja prírodného prostredia a kultúrneho dedičstva v prihraničných regiónoch.

Kapitola Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR poukázala vyšším územným celkom čiastku 10 569 tis. eur, z toho suma 10 038 tis. eur predstavovala najmä bežné dotácie poskytnuté v súlade so zákonom č. 544/2010 Z. z. a nariadeniami vlády SR prijatými v súvislosti s mimoriadnou situáciou v dôsledku pandémie COVID-19 a v dôsledku hromadného prílevu odídencom z Ukrajiny. Tieto prostriedky boli vynaložené najmä na odmeny zamestnancom v 1. línii za sociálne služby a sociálnu kuratelú, inflačnú pomoc a dotácie na energie.

Kapitola Ministerstva vnútra SR vynaložila na transfery vyšším územným celkom celkovú sumu 8 486 tis. eur, z toho 6 189 tis. eur bolo poskytnutých v rámci operačného programu Efektívna verejná správa a použitých na uhradenie žiadostí o platby v rámci prioritnej osi č. 1 „Posilnené inštitucionálne kapacity a efektívna verejná správa“. Suma 1 037 tis. eur bola použitá na výdavky súvisiace s hromadným prílevom utečencov z Ukrajiny na územie Slovenskej republiky (zdroj 11UA). Ďalšia čiastka v objeme 731 tis. eur sa použila na úhradu nákladov na povodňové a záchranné práce

podľa § 43 až 45 zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami v znení zákona č. 180/2013 Z. z. a podľa uznesení vlády SR k správe o priebehu a následkoch povodní na území SR za príslušné obdobie.

Ministerstvo zdravotníctva SR poukázalo vyšším územným celkom celkové transfery v objeme 2 528 tis. eur na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy. Tieto prostriedky sa vynaložili na zabezpečenie vakcinácie proti ochoreniu COVID-19 v zmysle zmluvy o spolupráci medzi Ministerstvom zdravotníctva SR a jednotlivými samosprávnymi krajinami a boli poukázané všetkým samosprávnym krajinám.

Podľa zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov bolo 30 % z celkového výnosu dane z príjmov fyzických osôb príjmom rozpočtov vyšších územných celkov, rovnako ako v roku 2021. Skutočný prevod dane z príjmov fyzických osôb do rozpočtov vyšších územných celkov bol vykonaný vo výške 1 082 344 tis. eur (2021: 983 390 tis. eur).

2.2. Príjmy rozpočtov VÚC

a) Príjmy bežného rozpočtu

Schválený rozpočet príjmov bežného rozpočtu na rok 2022 bol vo výške 1 637 041 tis. eur, ktorý bol počas roka upravený na sumu 1 785 344 tis. eur. V skutočnosti dosiahli VÚC príjmy bežného rozpočtu vo výške 1 787 163 tis. eur. V porovnaní s rokom 2021 došlo k nárastu príjmov bežného rozpočtu o 131 246 tis. eur (o 7,93 %). Plnenie príjmov bežného rozpočtu podľa ekonomickej klasifikácie bolo nasledovné:

Daňové príjmy - v roku 2022 do rozpočtov VÚC smerovali celkové daňové príjmy v sume 1 082 344 tis. eur (plnenie na 100,77 % upraveného rozpočtu), pričom VÚC mali daňové príjmy len z výnosu dane z príjmov fyzických osôb. V porovnaní s predchádzajúcim rokom došlo u daňových príjmov k nárastu o 98 954 tis. eur (o 10,06 %).

Nedaňové príjmy bežného rozpočtu dosiahli sumu 108 970 tis. eur, k upravenému rozpočtu boli splnené na 103,84 %. Oproti roku 2021 vzrástli o 17 546 tis. eur (o 19,19 %).

V kategórii nedaňových príjmov je plnenie nasledovné:

- príjmy z podnikania a vlastníctva majetku 9 718 tis. eur (plnenie k upravenému rozpočtu na 101,30 %). Tieto príjmy boli dosiahnuté z prenájmu majetku vo vlastníctve VÚC a z podnikania,
- administratívne a iné poplatky a platby 85 107 tis. eur (k upravenému rozpočtu je plnenie na 99,34 %). Ide najmä o platby od občanov umiestnených v zariadeniach sociálnych služieb za poskytované služby, platby za stravné, za ubytovacie služby, poplatky a platby za zápisné a školné a z administratívnych poplatkov,

- úroky z tuzemských úverov, pôžičiek a vkladov 29 tis. eur (k upravenému rozpočtu je plnenie na 132,88 %),
- iné nedaňové príjmy 14 116 tis. eur, ide o príjmy z náhrad poistného plnenia, vratky, dobropisy, z refundácie a ostatné nedaňové príjmy.

Z prostriedkov štátneho rozpočtu a zo zahraničných grantov a transferov, boli VÚC poskytnuté bežné granty a transfery v sume 595 863 tis. eur (k upravenému rozpočtu je plnenie na 98,28 %), z toho tuzemské bežné granty a transfery v sume 591 714 tis. eur a zahraničné bežné granty vo výške 4 148 tis. eur. Oproti roku 2021 došlo v tejto kategórii bežných príjmov k nárastu o 14 759 tis. eur (o 2,54 %).

b) Príjmy kapitálového rozpočtu

Rozpočet kapitálových príjmov bol na rok 2022 schválený vo výške 222 783 tis. eur, ktorý bol počas roka upravený na sumu 196 407 tis. eur. V skutočnosti boli dosiahnuté príjmy kapitálového rozpočtu vo výške 65 125 tis. eur (plnenie na 33,16 % k upravenému rozpočtu). Na plnení týchto príjmov sa podieľali nedaňové kapitálové príjmy v sume 7 565 tis. eur (plnenie na 90,58 %), kde oproti roku 2021 došlo k ich nárastu o 907 tis. eur, ďalej tuzemské kapitálové granty a transfery vo výške 54 961 tis. eur (plnenie 29,79 %) a zahraničné granty vo výške 2 599 tis. eur (plnenie 72,96 %). Oproti roku 2021 došlo k nárastu príjmov kapitálového rozpočtu o 4 917 tis. eur (o 8,17 %).

2.3. Výdavky rozpočtov VÚC

a) Výdavky bežného rozpočtu

Výdavky bežného rozpočtu boli schválené vo výške 1 579 890 tis. eur, ktoré boli počas roka upravené na sumu 1 738 546 tis. eur. V skutočnosti boli dosiahnuté výdavky bežného rozpočtu v sume 1 651 370 tis. eur. Oproti roku 2021 došlo k ich nárastu o 133 455 tis. eur (o 8,79 %).

Výdavky bežného rozpočtu boli určené na úhradu miezd, platov, služobných príjmov a ostatných osobných vyrovnaní, na ktoré sa vyplátilo 416 444 tis. eur (plnenie na 97,84 % upraveného rozpočtu) a na odvody do poistných fondov a príspevku zamestnávateľa do poisťovní smerovalo 154 343 tis. eur (97,92 % upraveného rozpočtu). Osobné výdavky zamestnancov VÚC a rozpočtových organizácií v ich zriaďovateľskej pôsobnosti (mzdy a odvody vo výške 570 787 tis. eur) tvoria 34,56 % výdavkov bežného rozpočtu VÚC. Oproti roku 2021 došlo k nárastu osobných výdavkov o 24 291 tis. eur (o 4,44 %).

Na tovary a služby smerovalo 271 517 tis. eur (plnenie upraveného rozpočtu na 84,17 %), čo predstavuje 16,44 % výdavkov bežného rozpočtu, a to na cestovné náhrady 3 626 tis. eur (67,34 %), energie, vodu a komunikácie 43 977 tis. eur (83,48 %) s medziročným nárastom o 12 022 tis. eur,

materiál 68 653 tis. eur (86,79 %), dopravné 6 818 tis. eur (95,04 %), rutinnú a štandardnú údržbu 61 202 tis. eur (93,13 %), nájomné 5 686 tis. eur (90,98 %) a ostatné služby 81 556 tis. eur (76,74 %). V porovnaní s rokom 2021 vzrástli výdavky na tovary a služby o 29 593 tis. eur (o 12,23 %).

V rámci bežných výdavkov poskytlí VÚC bežné transfery 807 243 tis. eur (plnenie k upravenému rozpočtu na 97,28 %), a to transfery subjektom v rámci sektora verejnej správy vo výške 467 639 tis. eur (97,09 %), ktoré smerovali najmä príspevkovým organizáciám 461 477 tis. eur (97,59 %) a obciam 4 432 tis. eur (79,30 %). Ďalej boli poskytnuté bežné transfery jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám v sume 81 098 tis. eur (93,34 %), z toho napr. občianskym združeniam a nadáciami 18 434 tis. eur (95,26 %), neziskovým organizáciám poskytujúcim všeobecne prospešné služby 30 050 tis. eur (95,31 %), nefinančným právnickým osobám 614 tis. eur (101,44 %) a na nemocenské dávky 3 464 tis. eur (98,87 %). Transfery nefinančným subjektom nezaradeným v sektore verejnej správy boli poskytnuté v sume 257 705 tis. eur (99,22 %). Ide predovšetkým o dotácie poskytnuté dopravcom – právnickým osobám nezaradeným v sektore verejnej správy, ktorí zabezpečujú výkony vo verejnom záujme, a to prepravu osôb v pravidelnej verejnej autobusovej doprave (253 885 tis. eur). Bežné transfery do zahraničia boli poskytnuté VÚC v sume 801 tis. eur (50,04 %). Oproti roku 2021 došlo v bežných transferoch k nárastu o 79 759 tis. eur (o 10,96 %), pričom najvyšší nárast týchto výdavkov zaznamenali výdavky príspevkovým organizáciám v rámci sektora verejnej správy a nefinančným subjektom nezaradeným v sektore verejnej správy.

Na splátky úrokov a ostatných platieb súvisiacich s úvermi sa použilo 1 823 tis. eur (64,35 %). V porovnaní s rokom 2021 došlo k poklesu o 189 tis. eur (o 9,38 %).

Hospodárenie bežného rozpočtu VÚC v roku 2022 skončilo s prebytkom 135 793 tis. eur. V porovnaní s rokom 2021 došlo k poklesu prebytku hospodárenia bežného rozpočtu o 2 209 tis. eur (o 1,60 %).

b) Výdavky kapitálového rozpočtu

Výdavky kapitálového rozpočtu boli schválené vo výške 500 270 tis. eur a počas roka boli upravené na sumu 721 597 tis. eur. V skutočnosti boli vynaložené kapitálové výdavky vo výške 320 806 tis. eur, čo je plnenie na 44,46 % upraveného rozpočtu. Oproti roku 2021 došlo k nárastu týchto výdavkov o 103 460 tis. eur (o 47,60 %).

Z realizovaných kapitálových výdavkov smerovalo na obstaranie kapitálových aktív 228 345 tis. eur (41,35 % z upraveného rozpočtu), v rámci ktorých boli realizované predovšetkým nákupy pozemkov a nehmotných aktív v sume 5 431 tis. eur (k upravenému rozpočtu plnenie na 44,82 %), nákup budov, objektov alebo ich častí za 4 224 tis. eur (97,67 %), strojov, prístrojov, zariadení a techniky za 14 248 tis. eur (39,72 %), dopravných prostriedkov 5 605 tis. eur (74,60 %), na prípravnú a projektovú dokumentáciu sa použilo 8 119 tis. eur (36,16 %), na realizáciu

stavieb a ich technického zhodnotenia sa použilo 181 342 tis. eur (39,55 %), na rekonštrukciu a modernizáciu strojov a zariadení 591 tis. eur (23,91 %) a na ostatné kapitálové výdavky 8 784 tis. eur (98,07 %).

Kapitálové transfery poskytli VÚC v celkovej sume 92 461 tis. eur (54,60 % upraveného rozpočtu), a to subjektom v rámci verejnej správy v sume 84 215 tis. eur (53,21 %), ktoré smerovali najmä príspevkovým organizáciám v celkovej sume 75 582 tis. eur (plnenie na 52,76 %), obciam na plnenie spoločných projektov v sume 8 485 tis. eur (57,11 %), ďalej boli poskytnuté jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám v sume 3 907 tis. eur (79,94 %), nefinančným subjektom nezaradeným vo verejnej správe v sume 2 117 tis. eur (62,25 %) a transfery do zahraničia 2 222 tis. eur (79,96 %). Oproti roku 2021 došlo v kapitálových transferoch k nárastu o 34 423 tis. eur (o 59,31 %), pričom najvyšší nárast týchto výdavkov zaznamenali výdavky príspevkovým organizáciám v rámci sektora verejnej správy.

Hospodárenie kapitálového rozpočtu sa skončilo so schodkom 255 681 tis. eur. V porovnaní s rokom 2021 sa schodok kapitálového rozpočtu zvýšil o 98 543 tis. eur (o 62,71 %).

2.4. Výdavky rozpočtov VÚC z hľadiska funkčnej klasifikácie

Čerpanie výdavkov rozpočtov VÚC podľa jednotlivých oddielov funkčnej klasifikácie (vrátane výdavkových finančných operácií) je uvedené v nasledujúcom prehľade (tis. eur):

Č.	Názov oddielu	Skutočnosť 2021	Skutočnosť 2022	Rozdiel 2022-2021	Podiel z celk. výd. 2022 (v %)	Pomer 2022/2021 (v %)
1	Všeobecné verejné služby	189 023	187 222	-1 801	2,94%	99,05%
2	Obrana	8 460	1 532	-6 928	0,02%	18,11%
4	Ekonomická oblasť	490 074	617 674	127 600	9,70%	126,04%
5	Ochrana životného prostredia	476	461	-15	0,01%	96,85%
6	Bývanie a občianska vybavenosť	381	467	86	0,01%	122,57%
7	Zdravotníctvo	23 538	14 393	-9 145	0,23%	61,15%
8	Rekreácia, kultúra a náboženstvo	87 243	111 998	24 755	1,76%	128,37%
9	Vzdelávanie	700 906	757 004	56 098	11,89%	108,00%
10	Sociálne zabezpečenie	313 768	346 050	32 282	5,43%	110,29%
	S p o l u	1 813 869	2 036 801	222 932	31,98%	112,29%

V oddiele 01 – Všeobecne verejné služby (187 222 tis. eur) sa realizovali výdavky súvisiace s činnosťou úradov samosprávnych krajov. Výdavky sa použili najmä na úhradu nákladov spojených s činnosťou úradov samosprávnych krajov a s činnosťou poslancov a zastupiteľstiev (140 697 tis. eur), na poskytnutie bežných transferov, na splátky úrokov, na realizáciu výdavkov kapitálového charakteru a na splátky istín z prijatých úverov. Oproti roku 2021 došlo k ich poklesu o 1 801 tis. eur.

02 - Obrana - výdavky smerovali do financovania civilnej ochrany (1 532 tis. eur) a oproti roku 2021 klesli o 6 928 tis. eur.

04 - Ekonomická oblasť - celkové výdavky vynaložené v tomto oddiele dosiahli sumu 617 674 tis. eur (nárast medziročne o 127 600 tis. eur). Výdavky boli čerpané predovšetkým na úseku cestnej dopravy vo výške 561 192 tis. eur. V rámci toho poskytnuté dotácie na náhradu straty dopravným spoločnostiam pri zabezpečovaní výkonov vo verejnom záujme v pravidelnej autobusovej doprave boli vynaložené v sume 253 885 tis. eur (223 572 tis. eur v roku 2021), čo predstavuje nárast medziročne o 30 312 tis. eur (o 13,56 %) a pri zabezpečovaní kompetencií na úseku cestného hospodárstva pri výstavbe, správe a údržbe ciest II. a III. triedy.

05 - Ochrana životného prostredia - celkové výdavky vynaložené v tomto oddiele dosiahli sumu 461 tis. eur (pokles medziročne o 15 tis. eur), ktoré boli vynaložené na znižovanie znečistenia a ochranu životného prostredia.

06 - Bývanie a občianska vybavenosť - celkové výdavky vynaložené v tomto oddiele dosiahli sumu 467 tis. eur (nárast medziročne o 86 tis. eur), ktoré boli poskytnuté najmä na rozvoj obcí (466 tis. eur).

Na úseku zdravotníctva - oddiel 07 boli poskytnuté prostriedky v celkovej sume 14 393 tis. eur na financovanie aktivít zdravotníckych zariadení v pôsobnosti VÚC (z toho na ambulatnú zdravotnú starostlivosť bolo vynaložených 5 989 tis. eur). Oproti roku 2021 došlo k poklesu o 9 145 tis. eur.

Oddiel 08 – Rekreačia, kultúra a náboženstvo - výdavky na úseku kultúry boli čerpané v celkovej sume 111 998 tis. eur (nárast medziročne o 24 755 tis. eur). Najväčšia časť z týchto výdavkov smerovala najmä na poskytnutie bežných a kapitálových transferov príspevkovým organizáciám – kultúrnym inštitúciám (divadlá, knižnice, múzeá a galérie, klubové a špeciálne kultúrne zariadenia a ostatné kultúrne inštitúcie) v sume 110 034 tis. eur, ktoré sú v zriaďovateľskej pôsobnosti VÚC. Ďalšie výdavky smerovali na športové aktivity zabezpečované VÚC, vysielacie a vydavateľské služby či náboženské a iné spoločenské služby.

Najväčší objem výdavkov v rámci rozpočtu vyšších územných celkov z celkových výdavkoch tvoria výdavky v oddiele 09 – Vzdelávanie. Spolu ide o sumu 757 004 tis. eur (nárast o 56 098 tis. eur oproti roku 2021) a podiel na celkových výdavkoch VÚC predstavujú 37,17 %. Tieto výdavky sa vynaložili najmä na vyššie sekundárne vzdelávanie vo výške 650 744 tis. eur, a to na činnosť stredných škôl a školských zariadení (stredné odborné učilištia, strediská praktického vyučovania, združené stredné školy, gymnázia, zariadenia školského stravovania, domovy mládeže, školy v prírode a pod.).

V oddiele 10 – Sociálne zabezpečenie sa vynaložilo spolu 346 050 tis. eur (medziročne nárast o 32 282 tis. eur). V rámci tohto oddielu bolo použitých najviac finančných prostriedkov na invaliditu a ťažké zdravotné postihnutie v sume 268 909 tis. eur a na starobu v sume 59 201 tis. eur. Z týchto výdavkov je hradené jednak poskytovanie sociálnej ochrany vo forme dávok a jednak výdavky spojené s prevádzkou zariadení sociálnych služieb (mzdy zamestnancom zariadení sociálnych služieb, odvodové povinnosti do poisťovní, energie, nájomné) a výdavky spojené s poskytovanými službami

pre občanov, ktorí sú umiestnení v týchto zariadeniach (stravovanie, zdravotnícke potreby, hygienické potreby a ďalšie). V rámci bežných výdavkov poskytli VÚC zo svojich rozpočtov bežné transfery - finančné príspevky neziskovej organizácii poskytujúcej všeobecne prospešné služby vo výške 30 050 tis. eur, oproti roku 2021 (23 212 tis. eur) nárast o 6 838 tis. eur (o 29,46 %).

2.5. Finančné operácie VÚC

Súčasťou rozpočtov VÚC sú aj finančné operácie, ktorými sa vykonávajú prevody z peňažných fondov VÚC a realizujú návratné zdroje financovania a ich splácanie.

Príjmové finančné operácie dosiahli v roku 2022 sumu 361 765 tis. eur, čo predstavuje k upravenému rozpočtu plnenie na 62,94 %. Oproti roku 2021 je zaznamenaný nárast príjmových finančných operácií o 12 409 tis. eur (o 3,55 %). Výdavkové finančné operácie dosiahli sumu 64 625 tis. eur, čo je k upravenému rozpočtu 79,94 % a v porovnaní s rokom 2021 to predstavuje zníženie o 13 984 tis. eur (o 17,79 %). VÚC vykázali prebytok finančných operácií 297 140 tis. eur (k upravenému rozpočtu plnenie na 60,16 %) a v porovnaní s rokom 2021 to predstavuje nárast o 26 392 tis. eur (o 9,75 %).

Príjmy z transakcií s finančnými aktívami a finančnými pasívami v rozpočtoch VÚC sú za rok 2022 vykázané vo výške 267 544 tis. eur (v porovnaní s upraveným rozpočtom plnenie na 65,74 %), v rámci ktorých bol vykonaný prevod zo zostatku prostriedkov z predchádzajúcich rokov v sume 85 482 tis. eur (v roku 2021 to bolo 96 633 tis. eur, percentuálny pokles o 11,54 %, absolútny pokles o 11 152 tis. eur) a prevod prostriedkov z peňažných fondov 158 578 tis. eur (v roku 2021 to bolo 156 346 tis. eur, percentuálny nárast o 1,43 %, absolútny nárast o 2 233 tis. eur). Oproti roku 2021 došlo k nárastu príjmov z transakcií s finančnými aktívami a pasívami o 6 777 tis. eur (o 2,60 %). VÚC prijali úvery v sume 94 221 tis. eur, čo predstavuje plnenie k upravenému rozpočtu 56,16 %, z toho sú tuzemské úvery v sume 55 900 tis. eur (plnenie k upravenému rozpočtu 51,86 %) a zahraničné úvery v sume 38 320 tis. eur (plnenie k upravenému rozpočtu 63,90 %). V porovnaní s rokom 2021 došlo k nárastu prijatých úverov o 5 632 tis. eur (o 6,36 %), pričom tuzemské úvery, pôžičky a návratné finančné výpomoci medziročne klesli o 7 023 tis. eur.

Vo výdavkovej časti finančných operácií použili VÚC prostriedky v celkovej sume 64 625 tis. eur (plnenie k upravenému rozpočtu 79,94 %), z toho na splácanie istín použili 42 640 tis. eur (k upravenému rozpočtu plnenie na 69,34 %). Oproti roku 2021 kleslo splácanie istín o 27 328 tis. eur (o 39,06 %). Na nákup majetkových účastí, poskytnuté pôžičky a návratné finančné výpomoci použili VÚC prostriedky v celkovej sume 21 985 tis. eur (k upravenému rozpočtu plnenie na 113,60 %), čo predstavuje oproti roku 2021 nárast o 13 344 tis. eur (o 154,45 %).

3. Monitoring priebehu fiškálnej decentralizácie za rok 2022

V roku 2022 bolo financovanie originálnych kompetencií obcí a vyšších územných celkov (ďalej len „VÚC“) realizované vlastnými daňovými príjmami, najmä prostredníctvom podielu na výnose dane z príjmov fyzických osôb (ďalej len „DPFO“) v súlade so zákonom č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a v súlade s nariadením vlády SR č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy. V zmysle citovanej legislatívy predstavoval podiel na výnose DPFO v roku 2022 u obcí 70% a podiel u VÚC 30%.

3.1. Prehľad o výnose DPFO za rok 2022

V zmysle platnej legislatívy sa člení výnos dane z príjmov fyzických osôb (DPFO) na daň zo závislej činnosti a funkčných požitkov (závislá činnosť) FO a daň z podnikania a inej samostatnej zárobkovej činnosti (SZČO).

Výnos DPFO podľa štvrt'rokov za rok 2022

Tab. č. 1 (v tis. eur)

Obdobie	FO - závislá činnosť	FO - SZČO	Daň z príjmov FO skut. spolu	Plnenie rozpočtovaného výnosu v %*
<i>I. štvrt'rok</i>	815 469	111 056	926 525	26,7
<i>II. štvrt'rok</i>	838 618	-86 646	751 971	21,7
I. polrok	1 654 087	24 410	1 678 497	48,4
<i>III. štvrt'rok</i>	883 976	24 963	908 939	26,2
<i>IV. štvrt'rok</i>	1 000 923	14 516	1 015 440	29,3
II. polrok	1 884 899	39 480	1 924 379	55,5
Rok spolu	3 538 986	63 890	3 602 875	103,9
Rozpočet VS	3 434 657	33 125	3 467 782	100,0

Celkový výnos DPFO za rok 2022 predstavoval 3 602 875 tis. eur, čo v percentuálnom vyjadrení tvorí 103,9 % z celkového očakávaného ročného rozpočtového výnosu. Z tohto výnosu predstavuje výnos zo závislej činnosti 3 538 986 tis. eur a výnos SZČO podnikanie predstavuje 33 125 tis. eur. Najvyšší výnos bol dosiahnutý v IV. štvrt'roku v objeme 1 015 440 tis. eur. Najslabší výnos bol dosiahnutý za II. štvrt'rok v objeme 751 971 tis. eur (aj z dôvodu realizácie vratiek).

Medziročné porovnanie výnosu DPFO 2022-2021:

Tab. č. 2 (v tis. eur)

Obdobie	Rozdiel z.č. 2022 - 2021	Rozdiel podnik.č. 2022 - 2021	Rozdiel spolu 2022 - 2021	index DPFO 2022/2021
<i>I. štvrťrok</i>	81 294	27 968	109 262	113,4
<i>II. štvrťrok</i>	72 635	-6 950	65 685	109,6
I. polrok	153 929	21 018	174 948	111,6
<i>III. štvrťrok</i>	66 543	-475	66 069	107,8
<i>IV. štvrťrok</i>	63 033	-23	63 010	106,6
II. polrok	129 577	-498	129 079	107,2
Rok spolu	283 506	20 520	304 026	109,2

Pri medziročnom porovnaní v tab. č. 2 stúpol celkový výnos DPFO oproti rovnakému obdobiu predchádzajúceho roka o sumu 304 026 tis. eur, čo predstavuje v relatívnych hodnotách nárast o 9,2 %. Pri porovnaní rástla za obidva polroky najmä FO - závislá činnosť a celkový medziročný rozdiel predstavoval sumu 283 506 tis. eur. Výnos dane za SZČO podnikanie rástol iba v I. polroku a celkovo predstavoval medziročne nárast o 20 520 tis. eur. Najvýraznejší nárast bol v I. štvrťroku v objeme +109 262 tis. eur.

3.2. Prevod výnosu dane z príjmov FO územnej samosprávy za rok 2022

Rozdeľovanie a poukazovanie podielu na výnose dane z príjmov fyzických osôb obciam a vyšším územným celkom sa realizovalo v súlade so zákonom NR SR č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy podľa kritérií uvedených v nariadení vlády SR č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy.

Prevod podielu na výnose DPFO obciam a VÚC podľa jednotlivých štvrťrokov roka 2022 (vrátane zúčtovania)

Tab. č. 4 (v tis. eur)

Štvrťrok	Obce	VÚC	Územná samospráva spolu	Plnenie rozpočtovaného prevodu dane v %
<i>I. štvrťrok</i>	734 610	314 833	1 049 442	30,4
<i>II. štvrťrok</i>	488 169	209 215	697 385	20,2
I. polrok	1 222 779	524 048	1 746 827	50,7
<i>III. štvrťrok</i>	663 922	284 538	948 459	27,5
<i>IV. štvrťrok</i>	638 769	273 758	912 527	26,5
II. polrok	1 302 691	558 296	1 860 987	54,0
Rok spolu	2 525 470	1 082 344	3 607 814	104,7
Rozpočet schválený NR SR	2 412 849	1 034 079	3 446 928	100,0

V roku 2022 bol obciam prevedený podiel z výnosu DPFO v celkovej sume 2 525 470 tis. eur a podiel na výnose DPFO prevedený na účty VÚC predstavoval sumu 1 082 344 tis. eur. Spolu bola samospráve prevedená suma 3 607 814 tis. eur, čo predstavuje nárast oproti schválenému rozpočtu v relatívnych hodnotách 4,7 %.

V mesiaci marec, v rámci záverečného zúčtovania za rok 2021, bola započítaná a prevedená kladná hodnota zúčtovania, ktorá celkovo predstavovala sumu 26 570 tis. eur, čo pri detailnom rozdelení znamenalo 18 599 tis. eur pre obce a 7 971 tis. eur pre VÚC. Aj táto skutočnosť pozitívne ovplyvnila konečný výsledok prevedeného podielu pre samosprávu za rok 2022.

Medziročné porovnanie prevodu výnosu dane obciam za rok 2022

Tab. č. 6 (v tis. eur)

Štvrťrok	Obce 2022	Obce 2021	Rozdiel obce	Porovnanie prevodu výnosu dane 2022/2021 v %
<i>I. štvrťrok</i>	734 610	648 138	86 471	113,3
<i>II. štvrťrok</i>	488 169	436 839	51 330	111,8
I. polrok	1 222 779	1 084 977	137 802	112,7
<i>III. štvrťrok</i>	663 922	625 922	37 999	106,1
<i>IV. štvrťrok</i>	638 769	583 676	55 093	109,4
II. polrok	1 302 691	1 209 598	93 093	107,7
Rok spolu	2 525 470	2 294 575	230 895	110,1

V roku 2022 výnos DPFO v porovnaní s minulým rokom rástol, čo sa prejavilo na prevode podielu výnosu DPFO pre obce primerane v jednotlivých štvrťrokoch. Reálne najvyšší nárast bol zaznamenaný v I. štvrťroku. Celkovo predstavoval podiel obcí na výnose DPFO za rok 2022 sumu 2 525 470 tis. eur, čo znamenalo nárast oproti roku 2021 o 230 895 tis. eur a v relatívnych hodnotách to bol nárast o 10,1% oproti minulému roku.

Medziročné porovnanie prevodu výnosu dane vyšším územným celkom

Tab. č. 7 (v tis. eur)

Obdobie	VÚC 2022	VÚC 2021	Rozdiel VÚC	Porovnanie prevodu výnosu dane 2022/2021 v %
<i>I. štvrťrok</i>	314 833	277 774	37 059	113,3
<i>II. štvrťrok</i>	209 215	187 217	21 999	111,8
I. polrok	524 048	464 990	59 058	112,7
<i>III. štvrťrok</i>	284 538	268 252	16 285	106,1
<i>IV. štvrťrok</i>	273 758	250 147	23 611	109,4
II. polrok	558 296	518 399	39 897	107,7
Rok spolu	1 082 344	983 390	98 955	110,1

Pri prevode podielu na výnose DPFO pre VÚC v roku 2022 sa v porovnaní s minulým rokom zaznamenal celkový nárast o 98 955 tis. eur, čo v relatívnych hodnotách predstavuje nárast medziročne o 10,1 % a výsledkom je, že VÚC bola prevedená suma 1 082 344 tis. eur.

3.3 Ďalšie daňové príjmy obcí

Medzi daňové príjmy uvádzame aj ďalšie daňové príjmy obcí v zmysle zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, ktorých výnos smeruje do rozpočtu obcí a miest ako ich vlastný daňový príjem.

Medzi takéto daňové príjmy sa radia aj dane označené kódmi 134 a 139 ekonomickej klasifikácie, pričom najväčšiu položku z nich tvoria príjmy z úhrad za dobývací priestor a z úhrad za uskladňovanie plynov alebo kvapalín podľa nariadenia vlády č. 50/2002 Z. z. o úhrade za dobývací priestor, úhrade za vydobyté nerasty. Patrí sem aj príjem obcí v zmysle zákona č. 447/2015 Z. z. o miestnom poplatku za rozvoj.

Medziročné porovnanie výnosu ďalších daňových príjmov

Tab. č. 6 (v tis. eur)

Daňový príjem	S2022 spolu	S2021 spolu	S2022– S2021	2022/2021 v %
Daň z nehnuteľností	456 736	455 911	825	100,2
<i>z toho</i>				
<i>z pozemkov</i>	103 498	104 800	-1 302	98,8
<i>zo stavieb</i>	317 508	315 621	1 887	100,6
<i>z byt a nebyt.</i>	35 730	35 490	240	100,7
Dane za tovary a služby	258 653	245 937	21 509	105,2
z toho dane za špecifické služby	258 110	245 507	21 950	105,1
v tom daň za:				
<i>psa</i>	4 787	4 823	-36	99,3
<i>nevýherné hracie prístroje</i>	169	176	-7	96,0
<i>predajné automaty</i>	250	267	-17	93,6
<i>vjazd a zotrvanie MV v hist. časti mesta</i>	313	276	37	113,4
<i>ubytovanie</i>	14 921	9 935	4 986	150,2
<i>užívanie verej. priest.</i>	12 040	9 828	2 212	122,5
<i>popl. za kom. odpady a drobné stav. odpady</i>	190 934	187 572	3 362	101,8
<i>jadrové zariadenia</i>	3 836	3 848	-12	99,7
z použ. tovar. a z pov. na výkon činn.	220	201	19	109,5
Iné dane za tovary a služby	4	9	-5	44,4
Spolu	714 846	701 848	12 998	101,9
Poplatok za rozvoj	30 859	28 782	2 077	107,2

Daň z nehnuteľností patrí medzi majetkové dane a po DPFO predstavuje najväčší vlastný príjem z miestnych daní. Medziročne bol pri tejto dani zaznamenaný nárast o 825 tis. eur, čo

v relatívnych hodnotách predstavovalo rast o cca 0,2 %. Z toho najviac rástla daň zo stavieb o 1 887 tis. eur, daň z bytových a nebytových priestorov rástla o 240 tis. eur a daň z pozemkov medziročne klesla o -1 302 tis. eur.

Pokles bol medziročne zaznamenaný pri 5-tich miestnych daniach, konkrétne pri dani z pozemkov (výnos oproti roku 2021 predstavuje len 98,8), pri dani za psa 36 tis. eur (len 99,3%), za predajné automaty pokles o -17 tis. eur (len 93,6%), pri dani za jadrové zariadenia pokles o -17 tis. eur (len 99,7%), pokles bol pri dani za nevýherné hracie prístroje o 7 tis. eur (len 96,0%). Oproti tomu rástla daň za ubytovanie o 4 986 tis. eur, daň za užívanie verejného priestranstva o 2 212 tis. eur, daň za vjazd a zotrvanie MV v historickej časti mesta o 37 tis. eur.

Pri vývoji príjmov z poplatku (v zmysle zákona o miestnom poplatku za rozvoj) zaznamenali medziročný nárast v sume 2 077 tis. eur, čo v relatívnych hodnotách predstavuje nárast o 7,2 %. Vzhľadom na počet obcí a miest, ktoré vykázali príjem z tohto poplatku (288 obcí a miest) sa ukazuje, že mestá a obce stále neprejavili dostatočný záujem zaviesť tento poplatok a tým sa pripravujú o jednu z možností ako zvýšiť príjmy svojich rozpočtov. Napríklad príjem z tohto poplatku pre hlavné mesto predstavoval 9,08 mil. eur.